

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Išiverzusiems į Persiją masko-
liams ant galo pasisekė išsilio-
uoti bent šiomis tarpais iš pavo-
jaus, nes jie sumušė juos apsto-
jusius ginkluotus kurdus pulkus ir
juos nuvijo į kalnus. Esantiems
Persijoje maskoliams išsiun-
tė pastiprinimą, kurio, kaip
mano, pakaks šiems tarpais.
Kas toliau bus, to dar gal
ir patsai maskoliskasis randas ne-
žino. Be abejonės maskoliai už-
ims vėl koki. Persijai prigulinti
žemės plotą. Randai tarnaujanti
laikraščiai bent kalba, kad reikia
Persiją pamokyti už jos pavaldi-
nių besipriešinimą. Matyt Persi-
jose Maskolija bandys atlygti
savo pralosą Mandžurijoje, bent
vidurinėje Azijoje stengsis pakelti
nuopuolius savo įtekme.

Persijos randas, jaučia savo
silpnumą, nes jam nepiraita už
desnį gal gyventojų dalis, todėl
jis ne išdrįs priešintis Maskoli-
jai. Persijos kariūnėms prisaky-
ta eiti iš vien su išverzusiems
maskoliams, jiems padėti, jeigu
reiks, išvaikyti kurdus.

Taiči išrodo, lyg kad tas visas
kurdų užpuolimas ant maskolių
buvo tyčia surengtas, kad suteik-
ti maskoliams progą įsiveržti į
Persiją, iš kurios jie, žinoma, ge-
ruojų ne pasitrauks, o Persija jų
ne išvys. Maskolijos randas to-
dėl pigiai, kaštais mat bando vėl
platinti savo rubežius bent vidu-
rinėje Azijoje, ko jai dabar nieks
ne stabdo. Mat Japonija čia po-
litikų reikalų bent šių tarpais
neturi, ji saugiai prižiūri vien
kraštus tos pačios kilmės žmonių
apgventus, taiči Činūs. Persi-
jų galėtų maskolių besipriešinimą
stabilinti Anglija, bet dabar ir An-
glijos pasipriešinimo laukti negali-
ma, kadangi išnyko senieji vai-
dai Anglijos su Maskolija, nes
bent šių kartų Maskolija Angli-
jai ne pavojinga, ji apsilpnėja
nepasekmingo karo su Japonija,
dar nuo jos pasekmių ne atsigrie-
bė. Todėl tuojaus po karių su
Japonija Maskolija padarė sutar-
tį su Anglija. Sulyg tos sutarties
— pietinė Persijos dalis ir visi
apskričiai prie Persijos jurių ko-
nos pavesti Anglijai, o šiauriniai
Maskolijai. Seniau gi Anglija
Persijoje stabdė besipriešinimą Ma-
skolijos, toje gi ne davė Anglijai
tvirtinai čia atsistoti. Dabar gi
abudu kraštai turi liūtos rąkas
ir kiekviena su pavestoj Persi-
jos dalyje gali platinti savo įtek-
mę.

Bet susitaikius su Anglija, Ma-
skolija čia gali patikti dar pavojin-
gesni negu Anglija prieš: Angli-
ja tvirta vien ant jurių, bet su
laivynu Maskolijai ne daug blogo
galima padaryti, žemės gi kariū-
nėms Anglijos labai silpna; da-
bartiniš gi Maskolijos priešas ir
ant žemės daug už Anglija ga-
lingesnis. Priešas tas Anglija
Vokietija. Vokietijai, įsiekdama visur
vietų, kur galima savo išdirbinus
parduoti, užimanė platinti savo
įtekme vidurinėje Azijoje. Išdrėję
nuo Turkijos leidima padirbti
gelžkelį nuo Bagdado prie Persi-
jos jurių kojos ir į jį įdėjo ne
mažai pinigų. Vokietijai todėl
labai neginčijamas besipriešinimas
Maskolijos šiaurinėje Persijoje.
Šiuo metu Vokietija stumia pri-
šakin Turkiją, kuriai teipgi ne
parankus besipriešinimas Masko-
lijos Persijoje. Jeigu užgimtų dėl
to karas su Anglija, Vokietija, be
abejonės remtų Turkiją.

Maskoliskieji randai tarnaujan-
ti laikraščiai nuolatai nurodina
ant besiginčijimo Turkijos, kuri
Azijoje būk ant Kaukazo rube-
žiaus sutraukė jau 20000 geriau-
sųjų savo karių. Maskolija
traukia ant Kaukazo ir ant Tur-
kijos rubežiaus vis daugiau ir
daugiau savo karių. Į par-
bežes tvirtos gabenama amuni-
ciją ir maistą, taigi rengia viską
karni, daro teip kaip dar Man-
džurijoje prieš karą su Japonija.

Bet ar iš ty besirėmimų užgims
iš tikro karas, dabar, turbūt, ne
pats maskoliskasis randas nežino,
nes tankiai karas užgema dėl ven-
kų priežasčių, o kartais ir svar-
ūs jų nepagimdo. Tas paeina

nuo prisirengimo į karą nesutin-
kančių, pavydinių viens kitam
kraštų. Jeigu abudu lygiai ge-
rai prisirengę, jeigu abiejų pa-
jėgos lygios, karą pradėti pavo-
jinga. Lygiai tvirti, turinti tvir-
tus užtęmus nesiskubina nesuti-
kinus tęsti iki karių, bet nusilen-
kimais susitaiko. Nesutikimai su
silpnais ir neturintiais galingų
užtęmų tankausiai pasibaigia ka-
rais. Žinoma, trukstant pinigų
teipgi nelengva karus vesti, o
Maskolijai pinigų trūksta, karui
vesti nieks jai ne paskolys ir iš-
tikro neskolina.

Maskolijos rando nutarta už-
traukti naują paskolą 500 mili-
jonų rublių, nors ji be to skolin-
ga vien Prancūzijai to milijardų
rublių. Daugiau skolinti ne Pran-
cūzijai nenori bent teip ilgai, kol
Maskolijai tvarkos nebus, kol jos
rėdas nemokės žmonių užganė-
dinti. Kad turintys pinigų
prancūzus padaryti prilankais pa-
skolai, maskoliskasis randas už-
kvieta Prancūzijos prezidentą už
vasarą atsilankyti Maskolijoje, kur
ji, žinoma, būtų labai karšiai,
širdingai priėmė, o tas gal būtų
šiek tiek susilgęs ir širdis turinčių
pinigų prancūzų. Mat ši vasarą
Prancūzijos prezidentas rengėsi
atsilankyti Danijoje, Norvegijoje ir
Svedijoje, nuo kur arti jau Ma-
skolijos pakrantės. Iš to Ma-
skolijos randas ir pasinaudojo ir už-
kvieta Prancūzijos prezidentą at-
silankyti ir Maskolijoje. Prancu-
zijos randas vienok suprato, ką
maskoliai tikisi užkviesti, jo
prezidento atsiėmė, o jis neprita-
ria naujai ir dagi teip didelių
paskolai. Atsisakyti vienok, bu-
vant teip arti Maskolijos, Pran-
cūzijos prezidentas būtų ne paranku,
tai jis mano atsisakyti ir nuo ke-
lionės į Svediją ir į Norvegiją.
Prancūziskieji randai tarnaujan-
tieji laikraščiai dabar garsina,
jog kelionė Prancūzijos presiden-
to į Skandinaviją ne nutarta, jis
gali ten visai ne keliauti; teipgi
kelionė į Maskoliją ne buvo visai
apkalbėta ministerių rodo. Tai-
gi Prancūzijos randas, neleidžia-
ma į Maskoliją savo prezidento,
gali visai supainioti mierius trokš-
tančio prancūziškųjų pinigų mas-
koliskojo rando.

Maskoliskieji valdininkai, nors
randai ir reikalingiausiems daly-
kams trūksta pinigų, ne nori su-
prasti, kad reikia elgtis teip, kaip
kšienius gali išvesti, neturint pi-
nigų, reikia jų nemėtyti. Jie gi pi-
nigų daugia, negu laivynui išle-
dinti Prancūziją, kurios laivynas
užima antrą vietą. Neuzilgo gal
bent išlaikoms kariškiems reika-
lams Amerika pralenks Europą,
nors tokių kariškių pajėgų gal
niekada neturės.

Ne tik kongresas, bet ir senatas
atitė prezidento Roosevelto rei-
kalavimą, kad būtų kas metas pa-
dirbta Amerikai po 4 naujus di-
delius kariškius laivus. Senatas
pripažino, jog Amerikai pakanka
kas metai dirbdinti po 2 laivus.
Laivyno reikalams senatas užgy-
rė šiemis metams \$123115659, tai-
gi beveik ant 30 milijonų dolia-
rių daugiau, negu laivynui išle-
dinti Prancūziją, kurios laivynas
užima antrą vietą. Neuzilgo gal
bent išlaikoms kariškiems reika-
lams Amerika pralenks Europą,
nors tokių kariškių pajėgų gal
niekada neturės.

Reakcionieriai Maskolijoje igau-
na vis didesnę įtekme. Jie stato
vis naujus reikalavimus. Jie reika-
lauja, kad visokiose komisijose
apdirbančiose kokius nors suma-
nymus visada būtų kviečiami sa-
nariai "Tikrųjų rusų sanjūgos",
jie reikalauja, kad urėdininkai ne
maskolių apgyventų kraštų būtų
renkami vien iš tos sanjūgos sa-
narių. Tai gi jie reikalauja, kad
Lietuvoje, Lenkijoje, Finlandijoje,
ant Kaukazo sugrįžtų teip Lietu-
vų pagrastę Muravjevo Koriko
laikai. Ir tie laikai, Lietuvoje an-
tai, istikro iš palengvo grįžta
Laikraščiai jau pranešė, jog kon-
certe operos giesmininko Lelivos
Vilniuje policija ne leido jam gie-
doti lenkiškojo kalboje arijos iš Mo-
ninskios operos Halka. Ir dau-
giau yra Lietuvoje apsiereikimų
rodančių, jog biurokratai čia sten-
giasi sugrąžinti Muravjevo lai-
kus. Ar pasieks — tas, žinoma,
paeis nuo Maskolijos, ne vien
Lietuvos, žmonių.

PRANCUZIJA.

I Paryžiu 27 d. balandžio atėjo
žinia, jog Morokko sultanate li-
kosi užmestas pagarsėjus savo
laikie maurų vadovas Raisulis. Jis
mat, suvilotas duoto jam paspor-
to, jau patikėjęs, likosi įtrauktas
į kilpas ir paslėpti užmūšė prae-
dėję jį šaudyti. Pirmutinės

suos žinios tvirtino, buk Raisuli
likosi užmūstas, bet vėliau laik-
raštis "Echo de Paris" pagarsino,
jog jis išliko gyvas, nes paleisti
pasamdytų užmūšę suviai jo ne-
pataitė. Katra žinia teisinga,
dar tikrai nežinia.

Sulyg atėjusių į Tangerą ži-
nių, antrasis Morokko sultanas,
Mulai Hafig, turintis daugiausiai
pasekėjų pietiniuose kraštuose,
rengiasi kalnais traukti prieš sa-
vo brolių ant Fezo. Mieste Fez
fanatikai pulkais vaikščioja ant
gatvių ir skerdžia patiktus žydus.
Svetimiečių konsuliams gresia čia
teipgi ne mažas pavojus.

ANGLIJA.

Anglijos pasimūrė buvęs Angli-
jos ministerių pirmininkas Camp-
bell Bannerman. 27 d. balandžio,
su didelėmis išklėmis palaikėjo
jo kunų Westminsterio bažnyčioje,
kur išsisi kunai užsitaravusių tau-
tai žmonių. Gėlių vainikus ant
grabo atsiuntė Anglijos karalius,
Vokietijos cecorius ir Prancūzi-
jos prezidentas.

27 d. balandžio susirinko Angli-
jos parlamentas, bet jis vien iš-
reikė sanjūsmą ir pagarbines
mirusi ministerių pirmininką, iš-
siskirstė.

CHINAI.

Chinai neįsipaakytai pasekim-
gai boycotuoti japonikusius iš-
dirbinius ir tai teip, kad antai ja-
poniški garlaivių kompanija tu-
rėjo apstabdyti plaukinėjimą sa-
vo garlaivį į pietinių Chinų
uostus, nes atgabentų prekių nieks
imti nenori.

Chinai pakėlė formaliską pro-
testą prieš Japonijos pasielgimą,
kurį užmėdė Chinams prigulinti
žemės plotą Mandžurijoje.
Chinai, nors miegojo ilgai, bun-
da jau iš miego, stengiasi susie-
lyginti su civilizotoms tautoms.
Ypač milžiniškus žingsnius pa-
darė žmonių besilavinimo dirvoj.
Rengia vis daugiau ir daugiau ge-
rųjų mokyklų ir ant tos dirvos ne-
uzilgo pralenks Maskoliją.

AMERIKA.

Ne tik kongresas, bet ir senatas
atitė prezidento Roosevelto rei-
kalavimą, kad būtų kas metas pa-
dirbta Amerikai po 4 naujus di-
delius kariškius laivus. Senatas
pripažino, jog Amerikai pakanka
kas metai dirbdinti po 2 laivus.
Laivyno reikalams senatas užgy-
rė šiemis metams \$123115659, tai-
gi beveik ant 30 milijonų dolia-
rių daugiau, negu laivynui išle-
dinti Prancūziją, kurios laivynas
užima antrą vietą. Neuzilgo gal
bent išlaikoms kariškiems reika-
lams Amerika pralenks Europą,
nors tokių kariškių pajėgų gal
niekada neturės.

IS LIETUVOS.

IS VILNIAUS.

Kovo 22 d., "Vilniaus Žinių"
administracijų policija suėmė tar-
naujančių ten Joną Tumą.
("V. Ž.")

Kovo 16 d., atverta Vilniuje
matininkų kursai, į kuriuos užsi-
rašė suvirsum 50 žmonių: mokslas
esti tikrai vakarais. Iš penkių
dešimčių užsirašusių — 6 yra baigę
vidurinį mokslą, o visi kiti žemo-
mesnį. Beveik visi užsirašiusie-
jie ant matininkų kursų yra sta-
čiatikiai.

Vilniaus miesto galva Venslav-
skis buvo šiomis dienomis nuva-
žiavęs Peterburgan pas ministe-
rį pirmininką Stolypiną pasikal-
bėti apie atidengimą augsteno-
sios mokyklos Vilniuje.

M. A. Venslavskis, nurodęs mi-
nisterių pirmininkui Stolypinui,
kad jau yra išrinkta miesto dūmos
tam tikra komisija, kuri jau ma-
nanti pradėti savo darbą kaslink
to klausimo. Taip pat pranešė
jam, kad vietiniai Vilniaus lai-
kraščiai rašė, jog valdžia nieko ne-
darė prieš atidengimą Vilniuje
politechnikos mokyklos.

Tuomet ministerių pirmininkas
Stolypin atsakė: kuomet komisija
užbaigs savo darbus ir apie pa-

sekmes kurių turės pranešti Pe-
terburgan per vietinį general — gu-
bernatorių, tuomet valdžia nuro-
dys, ant ko reikia apsisoti ir tik-
sumą pinigų. Kokia bus ta mo-
kykla: ar universitetas ar politech-
nika — valdžiai vistiek. O antra-
vėl, kad po išsiimo to klausimo,
komisija turės išrišti klausimą dar
apie išradimų pinigų atidengimui
augstenoios mokyklos. Prie to
dar pridurė, kad valdžia už vis
daugiau rupinasi, kad būtų aug-
stenoje mokykloje užtektinai at-
sakančių profesorų.

Caras leido Vilniaus Marijos
vardo mergaičių gimnazijoje įve-
sti prirengiamosios klasių ketu-
rias francūzų kalbos lekcijas, į
sąnvaite, ir pirmo klasių to pa-
čios gimnazijos dvi ar tris vokie-
čių kalbos lekcijas į sąnvaite.

Jau ir Vilniaus policija nusipir-
ko ir atgabeno iš užsienio šunis
piktadaryti gaudymui. Jie dabar
esą atiduoti mokiniui.

Šiomis dienomis iš Vilniaus gu-
bernijinio kalėjimo tapo išvežta į
jvarias gubernijas partija kalinių,
skaičiuje apie 30 žmonių pasmerk-
tų arestantų rotošna.

Vilniaus apskričio teismo buvo
nagrinėjama vasario 27 d., 1908
m. byla Konstantino Stikliaus
("Ezio" redaktorius), kuris bu-
vo kaltinamas pagal 74 str. krim.
įstat. Apskričio teismas p. K.
Stiklį išteisino. Dabar Vilniaus
apskričio teismo prokuroras pa-
darė protestą, kuriame nurodo,
kad K. St. neteislingai išteisintas.
("V. Ž.")

IS KAUNO.

Vasario 12 d. š. m. iš Kauno
kalėjimo išsiųsti šie politiskieji
kaliniai: 1) Benediktas Zarčekis
— Vologodas gub. 2) Karolis
Senbergas, 3) Vincas Suchockis,
4) Tamolinas ir 5) Aleksandras
Rakevičius — visi keturi Tobo-
las gubernijon. Vasario 9 d.:
6) Juozas Bukavskis Vilniui
arestantų rotošna, 7) Juozas Sa-
čius — Jėnisėjus gub., 8) Alek-
siejus Pikovas, kareivis, Suval-
kūsna, kur jį teis karo teismas.
Vasario 10 d.: 9) Kymontas Pe-
tras, 10) Rogovskis Konstantinas,
11) Mikelis Senkeris, 12) Boles-
lavas Sipavičius, studentas ir 13)
Bronislovas Sipavičius, studentas
— visi penki nugalėnti Panevė-
žio tvirtovės bausmę atlikti. 14)
Bronislovas Mistauskas jau atliko
bausmę ir palikuositas. 15) Do-
vidas Personas palikuositas. 16)
Legavičius Jonas, "katorginis", iš-
sigistas Tauragėn. 17) Čaplinskis
Benediktas taipogi išsigistas ki-
tur. Vasario 24 d. išgabenti Šiau-
liūsna: 18) Jonas Satčinskas —
teismas, 19) Joselis Soudleris ir
20) Benclis Rodas — pas tar-
dytoji ir 21) Liudvikas Jankov-
skis, "katorginis", teismas kaip
ludininkas. Vasario 27 d. 22)
Kazimieras Vasilevskis ir 23) An-
taną Gucevičių policija išreika-
vo tirinėjimui.

Kauno kalėjimam pribuvo va-
sario 2 d. iš Ukmergės kalėjimo:
1) Kazimieras Zabiela iš Girelės,
Kavarsko valsč., suimtas vasario
23 d., 1906 m. 2) Petras Gaspara-
vičius nuo Simonių (suimtas 1906
m.). 3) Jonas Gritėnas, nuo Se-
tos, nuteistas 4 metams arešt. ro-
tošna. 4) Ignatas Gavenavičius
iš Svedaus miestelio, suimtas 1906
m. vasario 10 d. 5) Baltramie-
jus Gedzevičius iš Sestokiskio so-
džiaus, Kavarsko valsč., suimtas
1907 m. vasario 14 d. 6) Leonar-
das Žukovskis iš Girelės sodžiaus,
Kavarsko vals., suimtas 1906 m.
balandžio 6 d. 7) Boleslovas Ty-
la iš Ivonų sodžiaus, Anykščių
valsčiaus, suimtas 1906 m. rug-
pjūčio 22 d. ir 8) Petras Rinkevi-
čius, našlaitis, iš Lelionių mieste-
lio, suimtas 1906 m. rugpjūčio 22
d. Vasario 16 d. 9) Antanas
Didžiulis, studentas iš Grižionė-
lių, Indroniškio valsčiaus, suimtas
1906 m. vasario 18 d. Vasario 24
d. pribuvo iš Orlo kalėjimo du
latvių: 10) Dovas, Silniekės ir
11) Karlis Cirulis; suimti Min-
taujose 1905 m. lapkričio 25 d.
ir Rygos Teismo Rumo nuteisti
keturiems metams tvirtovės.

As pats.

("L. U.")

Mišių prekyba mūsų krašte
užima žymią ekonomijoje vietą.
Iš mišų pramoninių sąjungos
atskaitos matyt, kad vienon Til-
sien 1907 m. buvo išvežta įvairios
rušies medžių už 36132000 mar-
kių.

Nuo kovo 21 d., Nemunu pra-
dėjo vaikščinėti garlaiviai iš Kau-
no į Jurbarką.

Kovo 16 d., Kauno miesto salė-
je suaukta buvo nariai, užsirašiu-
siejie kaip įsteigėjai liaudies uni-
versiteto Kaune. Iš virš 300
užsirašiusių susirinko vos 30
ypatų. Lietuvių vien rusai ir žy-
dai. Lietuvių šaltai prie šio daly-
ko atsisėdė. Ir išties: dabarti-
niuose laikuose, kuomet šiek tiek
savistovės apšvietos draugijas už-
daro, kuomet darbas privatinis
ypatų apšvietos dalykuose yra
trūkdomas, vargu bo galima
įsteigti liaudies universitetą. Pa-
tį gi susirinkusieji taip atsargiai,
taip nuolaizdai peržiūrėję įstatų
projektą, kad išties tokiai nuola-
izdums tik "papliauška" gali užsi-
baigti. "Liaudies" universitetą
steigiant, reikia pirmiausiai išrišti
klausimas, "kas" yra toji liaudis,
"ko" jai trūksta, "ką" jai univer-
sitetas privalytų duoti? To viso
susirinkusieji bijojo ir nenorėjo
kludyti. Pradedant kokį nors
darbą, reikia pirmiausiai žinoti ko-
kiam tikslui, kaip ir kam jį dirbi-
me. Kitaip "iš ty pelų nebus
grūdų". Manau, kad apie liau-
dies universiteto įsteigimą Kaune
turėsiu progą kitą kart pakalbėti.
B. D.

Kauno gubernijinio kalėjimo
virsininkas kovo 13 d. apturėjo
nuo vietinės policijos pranešimą,
kad kalėjimo duonos kepykloje
yra kasamas urvas kalinių pabėgi-
mų. Tuomet kalėjimo viršininkas
kas įsakė visiems kalėjimo prieži-
rėjams, kad jie aštrius prižiū-
rėtų kalinius ir sektų, ką kiekvie-
nas kalinis dirba. Ir štai kovo 13
d., apie 7 val. rytą, vienas kalė-
mo priežiūrėtojas netikėtai įėjo
į duonos kepyklą, ir pamatė po ka-
tilu skylę, apie 7 verskus platumo,
o toje skylėje rado kalinį P. Ur-
boną, kuris buvo pasmerktas ka-
torgon, kasantį urvą. Po apžiū-
rėjimo kalėjimo, pasirodė, kad ur-
vas jau buvo iškastas apie 9 sieks-
nių ilgio, ir tik truko dviejų ar-
šinų ligi gatvės, kad užbaigti ur-
vą, per kurį būtų galėję pabėgti
visi kaliniai. Žemė buvo nesama
iš urvo maišais ir buvo pilama į
pelenų katilą, kuriuo buvo pri-
dengta urvo skylė. Išsiaiškino,
kad be Urbono ta darba dirbo
dar trys kaliniai: O. Banionis, Z.
Čurakov ir O. Judenis, taip pat
pasmerkti katorgon.

Vietinė Kauno valdžia uždarė
profesionalinę buchalterių ir kon-
torse tarnaujančių draugiją už
"priešvaldišką" pakraipą.
("V. Ž.")

IS REMYGALOS.

Panevėžio pav.
Mūsų miestelyje netik monop-
olij, bet aludėse ir pas krautuvni-
kus galima buvo gauti degtinės.
Žinoma, žmonės labai gerė. Atsi-
rado keli susipratę miestelėnai ir
ėmė įkalbinti žmonėms padaryti
nutarimą, draudžianti laikyti deg-
tinę aludėse ir krautuose. Toks
nutarimas buvo valsčiuje pada-
rytas ir paduotas valdžiai užvir-
tinti. Dabar, kada monopolis už-
darytas ir sunku kur gauti deg-
tinės, tai žmonės bijo jau laikyti,
nes reikia bausmę mokėti. Bet
nuo vienos bėdos atsikratėme, at-
sirado kita. Begalo daug privo-
sio aludžių. Miestelis nedidelis,
o aludžių net 7. Reikėtų mūsų
žmonėms pagalvoti ir apie alu-
džių sumazinimą. Jos taipgi ne-
mažai nuo žmonių pinigų ištrau-
kia.

Dagilis.

("L. U.")

IS KUPRELISKIŲ.

Panevėžio pav.
Vasario 28 d., aštuntą valan-
dą vakare, į mūsų miestelį atsigru-
do ant 4 vežimų nežinomų plėši-

kų gauja; įvažiuojo miestelin, pra-
dėjo šaudyti ir norėjo daužyti mo-
nopolį. Bet buvusieji ant sar-
gybos prie monopolio žmonės pa-
kėlė triukšmą; ant jų riksmo su-
bėgo viso miesto vyrai. Plėši-
kai, matydami, kad prie tiek žmo-
nių sunku ir pavojinga atlikti sa-
vo darbą, iššovė kelis žandus ir
pagrąžė visiems, susėdo ir išsi-
dangė savo keliais. Grįždami, su-
stojo Marsenavos dvarelyje, vior-
stas toluo nuo Kupreliskių ir
išdaužė vietiniam nuomininkui
Početai visus triobos langus.
Kaip spėja, tai padarė iš keršto.
Ant rytojaus atsibaldė iš Va-
balininkų pristavas su sargybinais
ir, pareikalavę iš ukininkų arklių,
išvažiuojo įsiekoti kaltininkus. Kam
kliuva, kam ne, o vietiniams gy-
ventojams daugiausia. Ne gana
to, kad prisipirto yra kupreliski-
kai naktį keturiose saugoti mono-
polį ir šaltai, dar atsitikus koki-
am užpuolimui, vėl juos tyrinėja, be-
reikalo vargina, gaisina ir ar-
klus varinėja. Vienok yra tikrai
žinoma, kad visų vargų ir nelai-
myių priežastis, monopolis, bus Ku-
preliskyje uždegtas nuo liepos
mėnesio 1 dienos. Nors kartą
taps iškaštas žmonių reikalavi-
mas ir žmoneliai ramiau sau ga-
lės gyventi.

I. G.

IS PUMPENŲ.

Panevėžio pav.
Seniaus buvo čia bankas (pa-
skolinimo kasa), kuris pirm 14
metų suėjo. Dabartiniu laiku to
banko skolininkai verčiami yra
užsimokėti skolą. Mat skolinin-
kai, kurie turėjo pasiskolinę ta-
me banke pinigų ir per tiek lai-
ko (14 metų) neužsimokėjo, da-
bar trigubai turi sugrąžinti sko-
lą. Kurie turėjo pasiskolinę po
50 rub., dabar turi užmokėti po
150 rub. O tokių nelaimingų
yra daug ir dabar už skolos ne-
užsimokėjimą parduodama jų ju-
dinamasis ir nejudinamasis tur-
tas.

Atkėlus pernai į Pumpėnus
kamendorių, kun. Jankevi-
čių, pumpėniečiai labai buvo nu-
džiugę, kadangi naujai atkeltas
ir kunigėlis stropiai pradėjo rupi-
nėtis apšvietimu: ragino skaityti
knogas, laikraščius, bet dabar nu-
tilo. Matyt, kas klindo pagir-
tiną jo darbą.

Laisvės Salininkas.
("V. Ž.")

IS DRUSKININKŲ.

Druskininkų kurorto valdyba
praneša, kad iš buvusio pernai
Druskininkuose koncerto studentų
naudai liko pinigų, ir kad tie pi-
nigai skiriami yra užlaikymui Drus-
kininkuose per vasaros sezoną
3 neturtingų studentų, lenkų ir
lietuvių, tikrai reikalaujančių ku-
ratorse tarnaujančių draugiją už
"priešvaldišką" pakraipą.
("V. Ž.")

IS REMYGALOS.

Panevėžio pav.
Mūsų miestelyje netik monop-
olij, bet aludėse ir pas krautuvni-
kus galima buvo gauti degtinės.
Žinoma, žmonės labai gerė. Atsi-
rado keli susipratę miestelėnai ir
ėmė įkalbinti žmonėms padaryti
nutarimą, draudžianti laikyti deg-
tinę aludėse ir krautuose. Toks
nutarimas buvo valsčiuje pada-
rytas ir paduotas valdžiai užvir-
tinti. Dabar, kada monopolis už-
darytas ir sunku kur gauti deg-
tinės, tai žmonės bijo jau laikyti,
nes reikia bausmę mokėti. Bet
nuo vienos bėdos atsikratėme, at-
sirado kita. Begalo daug privo-
sio aludžių. Miestelis nedidelis,
o aludžių net 7. Reikėtų mūsų
žmonėms pagalvoti ir apie alu-
džių sumazinimą. Jos taipgi ne-
mažai nuo žmonių pinigų ištrau-
kia.

Dagilis.

("L. U.")

IS KUPRELISKIŲ.

Panevėžio pav.
Vasario 28 d., aštuntą valan-
dą vakare, į mūsų miestelį atsigru-
do ant 4 vežimų nežinomų plėši-

tie iš Kirkučių. Marazienės iš
Prapadiškių išvertė duris, išga-
dino vaikus, o pačią Marazienę
žvėriškai apkulė, begulinčią lovo-
je ir prašančią be vyrų jokios
kratos nedaryti. Gudeliuose Joną
Budrį, pasislėpusį po krosne jau-
joje,

vienų žmogum ejo į kirtimą išmokėti darbininkams už darbą, pagirytę ant jų užpuolė 4 ginkluoti vyrai ir pradėjo šaudyti (vienas iš mauzerio, o trys iš brauningų). Visi eiti bėgti. Ptasinskis, kaip toliau buvęs, spėjo pabėgti, negavęs nei vienos kulgos, o Radušaičiui 2 kulkomis sunkiai sužeista dešinėji ranka, bet ir jis spėjo ištrukti, palikęs užpuolikams vien tik savo šautuvą. Ptasinskis tvirtina, kad du užpuolikai įsiaižino: buvę tai tie patys, kuriuos pėitę rudeni atėmė nuo jo garioje kėliką rublių. — Kokia priežastis šio užpuolimo, sunku įspėti. Galėjo tai būti rengiama paprasta eksproprijacija; bet kadangi Ptasinskis, pamatęs užpuolikus, tuojau siekė už savo šautuvo, tai anie, neilgai laukę pirmiausio pradžio šauti. O gal jie atėjo sargams atlyginti už kokią nors žmonių skriaudą: mat girus sargai, pridūdami žmones už papildytas giriose vagystes, ne vienam iš aplinkinių gyventojų įgrįsta. — Ant rytojaus policija šokosi įeiti ant užpuolikų, bet nieko nesurado. — Radušaitis ant rytojaus tapo išgąstintas ir Kauno ligonbutį; jeigu neprisies rankos visai atimti, tai vis gi įsiai su ta ranka negalės darbo dirbti.

J. St.

(Iš "V.Z.")

IŠ SAKIŲ.

Suvalkų gub.

Vasario 23 d. Sakiuose įvyko viešas "Sviesos" skyriaus susirinkimas. Keilsohn'o salė pilna buvo svečių, tarp kurių buvo matyti keletas lenkų ir žydų; dauguma sodiečiai. Pirm atviriant susirinkimą, štai pasirodė ir policijos atstovas, Naumiescio pavieto viršininkas, p. Pavlov ir pradžioje "saknų" perskaitinėti susirinkimo programa, kurioje atrado šį-tą ir "negeistino". Kaip štai: "išnaikinimas iš V. Kudirkos paminklo jo eilių", pasirodė p. viršininkui, "neturintis ryšio su vėlio atminčia" ir... reikalaujanti užtylėjimo.... Mat tat atsitiko laike jo (viršininko) Naumiestyje viešpatavimo ir gal šandien pačiam nesmagu girdėti savo darbų vaisiai.

Atvertas susirinkimas. Išėjus skyriaus pirmininkas, daktaras J. Staugaitis perskaitė iš "L. Ukininko" Nr. 40 skyriaus darbininkams už praėjusius metus, davė atskaitą iš visuotinio skyriaus atstovų Senapilės susivaižiavimo, kurian buvo išrinkti ir nuryko: J. Staugaitis, J. Ardicakas ir Dumčius.

Tuom ir užsibaigė susirinkimo pirmoji dalis, o prasidėjo skaitymai — apie daktarą V. Kudirką atminimai.

Pirmiausiai J. Staugaitis perskaitė referatą: Vinc. Kudirkos biografiją; — tai dar vienas naujas vainikėlis, papuošiantis negirdėtas dar mūsų literaturoj mūsų didvyrio pergyventas valandas, kuris, kaip girdėjau, pasirodys ir laikraščiuose.

Toliaus p. J. Ardicakas perskaitė V. Kudirkos feljetoną, tilpusį 3 num. "Varpo" 1893 m. "Tėvyneš varpai". Paskui p. J. Staugaitis perskaitė Zopijos Kymantės straipsnį iš "Vilties" Nr. 2, 3, 4 ir 5 šių metų "Vincasas Kudirka — literatūra peržvalga V. K. raštų". Šis straipsnis labai patiko publikai — sodiečiams, kaip: "papasakojimas tilto", "kaip šuo perbėgo zovada", arba "Kruglo dūrovas" staciai privedė prie klegesio klausytojus.

Galians p. J. Ardicakas perskaitė iš "Vilniaus Žinių" Nr. 10 ir 11 p. Baltraus Dagiliaus straipsnį — "V. Kudirkos (Kapo) veikimas". Skaitymai daugelį (žinoma, nevisus) taip suerzino, kad kai kurie pradėjo apleist salę ir išeidami, savais žodžiais "bambė", o kai kurie ir stovėdami pradėjo pamėgdžiot skaitančius. Mat, kaip vėliaus patyriau, daugumas atsilankė vien "komedijų" pamatyti, pasijuokti....

Pasibaigus skaitymams, deklaravo panelė Veronika Osipavičiūtė "Kas didis?" ir p. J. Staugaitis "Labora!" V. Kapsio eilės iš "Laisvų valandų". Deklamacijos žmoniems, matomai, patiko, nes ir delnų plojimas pasigirdo salėj.

Vieną iš svarbiausių mūsų programoj vietą užėmė dainos; maišytas choras, vietinio mokytojaus p. Hoffmano vedamas, padainavo "Lietuvių himną" ir dar vieną dainelę, kurias publika su savo "bis" piverstė keletą sykų atkartoti.

Dainos nusisekė ne blogai, aciu p. Hoffmano energiskam pasidar-

bavimui, kurs į porą sanvairių su rengė nemažą chorą; tad tikimės jog p. Hoffmannas ateityje padės mums įsteigti nuolatinį chorą, nes ligšiol neturėjom jokio.

Suinteriu gubernatoriui meldimais leisti surengti viešą susirinkimą, buvo paminėta apie rinkimų atkų laike susirinkimo Sakių steigiamai skaitykiai, bet gubernatoriaus, matomai, neatkreipė atydo į meldimą ir leidime apie aukas užtylėjo. Tokį užtylėjimą laikydami už nesvarbų dalyką, visgi buvo sumanę rinkti aukas, bet atvykęs viršminėtasis viršininkas neleido.

Po susirinkimo viršininkas apilankė knygyną ir pas miesto galvą — bulmistą pavakarieniavęs, išvažiavo, o dainininkai, dalyvavę susirinkime ir dalis svetelių, pas vakaro sumanytoją daktarą Staugaitį linksmi šoko aguonėlę, sukutinį.... liki gerų išnaktų....

Mikų Dėdė.

(Iš "V.Z.")

IŠ VILKAVISKIO.

Suvalkų gub.

Vasario 24 d. sargybiniai areštavo Sarmacių kaimo Urboną Seštoką; ant rytojaus jį paleido; tąpat dieną suėmė Steponą kaimo Simanaitį ir Sidlauskį, kuriuos kaltina tame, buvę tie du užpuolė ant sargybinių. Prieš tat dar suimtas Jurkšų Kačergius.

(Iš "V.Z.")

IŠ GIŽŲ.

Vilkaviškio pav.

1905 m. didžiama valsių atstatė senuosius viršaičius ir rinko naujus. Ir Gižų valsčius nuo kitų neatiliko. Į vietą atstatyto viršaičio Rudvalio buvo išrinktas Lingis, kuriam teko vaiatauti tik apie porą sanvairių. Netrukus dragunai jį suareštavo ir patalpė į šaltąją, kurioje išlaikė tris mėnesius, paleido. Bet tuoj vėl pradėjo pas Lingį lankytis dragunai ir norėjo jį areštuoti. Tada Lingis, matydamas, kad gal vėl nukelti į šaltąją, išėjo į užsienį. Pabuvęs ten nekurį laiką, sugrįžo atgal. Dabar, vasario 23 d., buvo byla. Teisė jį Suvalkų apskrificio teismas. Kaltino Lingį už pasisavinimą valdžios. Nors 11 ludytojų pripažino, o Lingis nenorėjo būti viršaičiu, o valstiečiai priverstė jį pildyti viršaičio pareigas, nors advokatas Ci-vinskas aiškiai išrodinėjo jo nekaltumą, nežiurint į tą viską, Lingis liko nubasutas 2 mėnesiais kalėjimo. Jis gali duoti apeliaciją. (Iš "L.U.")

IŠ KYBARTŲ.

Suvalkų gub.

Kovo 29 d., buvo Kybartų "Sviesos" skyriaus susirinkimas. Dienos tvarka buvo sekanti: 1) Vieno valdybos nario rinkimas; 2) Revizijos Komiteto rinkimas; 3) Apie knygyną; 4) Apie mokyklą; 5) Apie vakarą.

Valdybos balsų dauguma išrinktas J. Marcinkevičius. Revizijos komitetas išrinkta: Stankunas, Rudaitis ir V. Puniska. Nutarta duoti 10 rub. knygyno apmatusi. Toliaus buvo svarstyta apie mokyklą. Nutarta įieškoti mokytojo su teisėmis sekančiomis sąlygomis: "Sviesa" duoda mokytojui 15 rub. algos į mėnesį, butą dirka. Ant galo nutarta umu laikui įtaisyti lietuvių vakarus, kad ir be choro, nes Kybartuose sunku sutaisyti choras.

Sin susirinkimam visai mažai susirinko narių, tačiau jis buvo teisotas, kadangi jau antrą sykį sušaukiamas. Siame susirinkime turėjo būti skaitytas referatas apie Biliuną, bet nebuvo skaitytas, nes baigiant susirinkimui bute pasiliko vos kelios ypatos, kiti gi pirm laiko išvaikščiojo namo.

Reikia pažymėti didelis Kybartų šviesiečių apsilėidimas. Į susirinkimus mažai lankosi. Taip, kovo 1 d. susirinkime nebuvo nė trečdalis narių ir susirinkimas skaitilankė vien "komedijų" pamatyti, pasijuokti....

Pasibaigus skaitymams, deklaravo panelė Veronika Osipavičiūtė "Kas didis?" ir p. J. Staugaitis "Labora!" V. Kapsio eilės iš "Laisvų valandų". Deklamacijos žmoniems, matomai, patiko, nes ir delnų plojimas pasigirdo salėj.

Vieną iš svarbiausių mūsų programoj vietą užėmė dainos; maišytas choras, vietinio mokytojaus p. Hoffmano vedamas, padainavo "Lietuvių himną" ir dar vieną dainelę, kurias publika su savo "bis" piverstė keletą sykų atkartoti.

Dainos nusisekė ne blogai, aciu p. Hoffmano energiskam pasidar-

IŠ NAUMIESCIO.

Suvalkų gub.

Pas vietinį kamisorių užsiraš-

nėja norintieji persikraustyti gyventi Sibirą, kur valdžia užduosianti dovanai žemės. Užsirašė jau, kaip girdėti, apie 60 šeimynų. Atsiranda mat iš daugelio žmonių ir tokie, kurie nemano, kaip jie ten Sibirą nukaks ir kaip paskiaus ten gyvens, bet, vien norėdami dovaną gauti žemės sklypą, rengiasi važiuoti. Ką laimės — pamatysime.

Prokurorui ir žandarų viršininkui atvažiavus, tapo suimtas ir pasodintas vietinim kalėjimam Antanas Tamašauskas, kuris, budamas Dobravaleis valsčiaus raštininku, pas vieną kaimietį per vestuves gerokai įgėręs, pasakęs keletą žodžių prieš valdžią. Žinoma, tarp buvusiųjų vestuvėse svečių atsirado žmonių, kurie apskundė jį policijai. Tuomet Tamašauskas tuojau buvo suimtas, bet trumpą laiką pasėdėjęs, vėl buvo paleistas. Dabargi kas zin kas įkiso liežuvi ir T-ką vėl suėmė. Kalbama, kad Tamašauskui prisiels pasėdėti kalėjime bent koki 8 mėnesiai.

A.—s.

(Iš "V.Z.")

IŠ SENAPILĖS.

Suvalkų gub.

Ketverge, 13 d. šio mėnesio, vyry gimnazijoje pasidarė mažytis triukšmas, kuris tačiau gerokai ne tai nugalėdino, bet sujudo gimnazijos valdžią, nes jį norėjo net uždegti 6 klasių. Mat taip buvo: visi 6 klasių mokiniai, ne norėdami klausyti matematikos mokytojaus p. N. Lekcijų, dėl jo netikusių paaiškinimų ir dėl blogai statomų ženklų, išėjo iš gimnazijos ir parėjo namo. Atėjus jiems ant 4 lekcijos, direktorius pradėjo tyrinėjimus. Kiekvienas buvo klausimas, dėl ko apleidęs p. N. lekciją, ar seniai jau rengtasi prie to, ir kas sukurstytojas? Visi atsakė beveik vienai: esą ne užganėdinti p. N. mokinimu. Sukurstytojo nesurado, nes tas dalykas sutartas visų prieš pat lekciją.

Kas link p. N. tai sunku pasakyti priežastis jo neaiškumo išguldinėjime, ar tai nežinojimas dalykų, ar tai stoka iškalbama. Abelinai žmogus įsiai nelaimingas, nors, matomai, labai mokiųjų mylimas: visos miesto tvoros išrašytos jo pramanyta pavarde su visokiais komplimentais. Ir kitose klasiose su tuo atsitiko konfliktai.

Kaip matyti, reikalaujant pedagogams "daugiaus žinojimo" nuo mokiųjų (egzaminai), mokiniai savo keliu reikalauja geresnių pedagogų.

Vabalėlis.

(Iš "V.Z.")

IŠ MINSKO.

Teismo rumas pasmerkę keturiems metams studentą Cistą į tvirtovę už valstiečių sąjungos organizavimą.

(Iš "L.U.")

IŠ RYGOS.

Siomis dienomis tapo suimtas ir atgabentas iš Turkestano į Rygą buvusias Hazenpoto "latvių respublikos" prezidentas, veterinaras Gertebis, kuris ligšiol slapstėsi Taškente.

(Iš "V.Z.")

MOKYKLOS UŽDARYMAS. P. p. Bortkevicius ir Jalo-veckio dvaruose, Švenčionių apskrificio policijai uždarė privates mokykles, kur mergaitės dykai mokė vaikus lenkiškai ir lietuviškai. Uždarymo priežastį policija rodo tokia, kad lietuvių vaikus tenai moką lenkiškai ir kad mokytojos neturincios teisiu mokyt. Abudu dvarponiu paduotu teisman.

(Iš "V.Z.")

IŠ ODESOS.

Jau pernai "V.Z." Nr. 119 ir 129 buvo rašyta apie draugijos "Ruta" darbavimą, ir ištikrųjų darbavosi jį ligšiol visomis įeigomis, darbuojasi ir dabar, bet cina silpnyn, nes trūksta darbininkų. Lietuviai, matyt, nenori Odesoje lietuvišką namą, nes nevaikščioja į jį ir niekiek nepriprįsėda darbu. Jei taip ir toliaus bus, "Ruta" ir lietuviški namai galės žlugti.

Be to dar darbavimąsi trukdo ir vietinė administracija, kuri pirmiaus buvo užgynusi vaidinti lietuviškai, paskui buvo vėl leidis, tai ji neatiks savo uždavinio kelti kultūrą ir apsvietimą.

Svetelis.

(Iš "V.Z.")

IŠ NAUMIESCIO.

Suvalkų gub.

Pas vietinį kamisorių užsiraš-

Yra ir dar vienas geradarys — tai k. J. Ulasuskas, kuris atkalbinėja lietuvių, ypač mergaites, nuo vaikščiojimo į "Ruta", nes, sako jis, kas vaikščioja į "Ruta" — tas pamiš mirštamajį nusidėjimą.

Kas vaikščioja į tokias vietas, kur gali šiek tiek apsišviesti, tuos musų kumigėlis atkalbinėja nuo to, nes tai esą nusidėjimas; o kai musų tautiečiai, pasigėrę cina, gatvėmis šukaudami, tai čia gal nema nusidėjimo, o gal dar ir geri darbai?...

Kimpinė.

(Iš "V.Z.")

IŠ CHARBINO.

Vasario 23 d. gelžkelio knygyno-skaityklos salėje įvyko lietuvių vakaras. Buvo vaidinta "Jaunikių" ir deklamauta "Negyvas kūnas" ir "Skausmo balsas". Visi artistai-mylėtojai, pirmą sykį dar vaidinantys, atliko savo roles neblogai.

Lietuviai, norėdami kuo daugiau išlikti žmonių į savo vakarą pritraukti, kreipėsi į lenkų draugiją "Gospoda Polska", prašydami lenkų sulosi kuo nors lenkiškai. Lenkai sutiko ant to užkvietimo ir sulosi "Fatalista". Rusai artistai-mylėtojai taip pat sutiko dalyvauti vakare ir sulosi "Žena na prokat".

Spektaklių pasibaigus, buvo šokiai ir skrajantanti krasta ir tęsėsi iki 4½ val. ryto. Vakaras nusisekė gerai. Publikos buvo daug. Visi liko užganėdinti vakaro.

Pelais nuo vakaro bus suvartota lietuviško knygyno Charbine sutaisymui.

Ten buvęs.

(Iš "V.Z.")

DU SUMANYMU.

"Liet. Uk-ko" Nr. 9 rašyta, kad valstiečių atstovų tarpe buvo pakeltas žemės klausimas ir kad jie yra išdirbę priverstinio žemės išpirkimo sumanyimą (projektą). Tas valstiečių atstovų sumanymas šiomis dienomis liko galutinai apsvarytas ir pagalios įneštas dūmon. Bet kas dar svarbiausia, apie žemės klausimą įneštas dūmon iš kitas, pirmamjam panašus, šventikų (popų) atstovų sumanymas. Kaip vienas, taip ir kitas sumanymas griežtai reikalauja, kad žemė būtų atiduota valstiečiams. Pakalbėkime apie juodu plačiau. Pirmas jų, bent valstiečių sumanymas, iš pamato nori permainingi šios dienos žemės valdymo budą, priverstinai išperkant žemę. Valstiečiai reikalauja, kad pavienioms ypatoms būtų užginta pirkti žemę savastin. Jie sako: reikia įsteigti taip vadinamą "žemės fondą (banką)", kurs supirkinėtų visą parduodamąją žemę. Ypatingiausia kas yra šiame valstiečių sumanyne tai tas, kad toks "žemės fondas" turėtų būti ne laimė, bet nuolatinis. Tas reikią, jog žemė kartą jau perėjus "fondo" rankosna, negali būti nė parduotai kam nors, ne atiduota savastin. "Fondas" paveria reikalaujantiems žemės valstiečiams tam tikrus jos sklypus tik valdyti ir naudotis, kolei kas panorės, bet neleidžia jų parduoti kitiems. Jeigu kas, gavęs iš "fondo" žemę, nepanorėtų ją toliau dirbti, turi ją grąžinti atgal "fondui". Antra svarbi to sumanymo ypatybė ta, kad žemė superkama valstybės lėšomis (pinigais) pagal "teisingąją kainą" (šienį) ir duodama visiems, kas tik norės ją dirbti, bet tiek, kiek reikalinga vienos ypatos ir jo šeimynos pragyvenimui. Apie tą, kiek reikia žemės valstiečių ir jo šeimynos pragyvenimui ir kokia kaina reikia mokėti už perkamąją žemę, sprendžia tam tikros, vietinės, žemės komisijos, kurias renka visi tos apylenkės gyventojai.

Reikia pažymėti, jog valstiečiai pripažįsta netikrą giminės, bažnyčių ir visuotynų žemės išpirkimą, bet reikalauja atsitikus ir viršminėtoms žemės pristigim, "fondas" turi teisę priverstinai išpirkti ir atskirų (ponų ir turduolių) ypatų dvarus. Negalima esą tik priverstinai išpirkti toji žemė, kuri reikalinga pabirkoms, ar dirbtuvėms, ar pavyzdinam ūkės vedimui.

Pagalios, kaip jau buvome pasakę, žemę išperka pati valstija savo lėšomis, kuriam tai tikslui turi būti įvestas "progresyviskas" nuo žemės mokėsimis", butent, kas turi daugiau ir geresnę žemę, tas ir mokesnį turi mokėti didesnį. Toks tai pirmasai — valstiečių sumanymas.

2. Rusų valdžios, dvasiškijos ir visuomenės veikimas tos tautos pakėlimui.

4. Kova už tautos mokyklą ligi 1905 m.

Antas gi, šventikų išdirbtas, taip pat reikalauja, idant visa žemė būtų pavesta tik tiems, kurie ją dirba — valstiečiams. Jis skiriasi nuo pirmojo tuomi, kad vietoje priverstinio žemės išpirkimo, pataria įvesti "progresyvinį" už žemę mokėsimį". Tas mokesnis turėtų būti štai kaip sutvarkytas. Tiek valstiečiai, kurie šendien turi tiek žemės, kiek reikalinga jų pačių ir jų šeimynų prasimaitinimui ir aprūpinimui, nemoka jokio mokesnio. Toliau tie, kurie turi daugiau žemės, moka tuo didesnį mokesnį, kuo daugiau turi žemės ir kuo ta žemė daugiau duoda pelno. Tokiu būdu, mano šventikai, ponai, valdą didelių dvarus ir priversti mokėti nemažus mokesnius, savo valia padės parduoti žemę. Antra, pagal šventikų sumanyimą: už žemę surinktieji pinigai tegalės būti suvartojami vien tik ukio pagerinimo ir suvartymo reikalams. Be to — rasai sumanymas skiriasi nuo pirmojo dar tuomi, kad šventikai mano, reikią žemę parduoti valstiečiams savastin.

Sulig antrojo sumanymo — valstiečiai perkasi žemę per banką, kuris jiems už nedidelius nuosimčius išduoda paskolą. Žinoma, bankas tada turės nuostolius, kuriuos privalo pridengti valstija savo pinigais.

Pagalios nė vienas negali pirkti žemės daugiau, negu tai bus paskirta vienai šeimynai. Negalima taipogi pirkti žemę ir tiems, kurie patys jos nedirbtų, bet norėtų tik uždarbiauti pirkdami ją ir atparduodami kitiems.

Tokie tai valstiečių ir šventikų įneštieji dūmon sumanymai kas link žemės klausimo išrišimo. (Iš "L.U.")

IŠ VISUOMENĖS VEIKĖJUS.

IR RASYTOJUS.

Peterburge susidarė komitetas tokiak knygai rusų kalba išleisti, kurioje būtų kuopliniausias ir kuopliniausias kiekvienos tautos mokyklos ir jos veikimo aprašymas. Žemiau mes paduodame tos knygos programą.

Svarbu ir mums lietuviams pasinaudoti tokiu puikiu progą ir su pažindinti plačiąją svetintaučių visuomenę su mūsų tautos troškimais ir siekimais, atvirai priešvisą pasaulį išrodyti, kiek mes esame ligšiol prisikėti nuo visokių gėlobių, kaip mes kovojome ir kovojame už geresnę mūsų mokyklos ateitį.

Tikimės, kad kiekvienas rasytojas ir visuomenės veikėjas, o ypač mokytojai, prisidės prie to taip svarbaus sumanyto savo darbu ir raštais ir kuopliniausias siųs juos į "L. Ukininko", "Vilniaus Žinių" ir "Vilties" redakcijas.

Meldžiame taip pat išanksto pranešti "L.U." redakcijos vardu, kas ir apie ką mano ir gali rašyti, kad mes galėtume apie tai pranešti tos knygos redakcijos komitetui.

Dėl patogumo, geidžiama būtų, kad visi raštai būtų siunčiami vien tik "L. Ukininko" redakcijos vardu.

Lietuviškąjį knygos skyrių redaguos Lietuvių Mokytojų Sąjungos biuras. Straipsniai reikia rašyti rusų kalba.

Tos knygos programa šitokia:

Projektas.

Tautos mokykla ir jos reikalai.

1. Tautos, is senovės turėjusios ir tebeturincios savo mokyklas: zydai, totoriai, vokiečiai ir kiti.

2. Tautos, turėjusios savo mokyklą ir dabar kovojančios už jos grąžinimą: ukrainiečiai, lenkai, armėnai, gruzinai.

3. Tautos, tveriančios savo mokyklą: buriatai, kalmukai, baltarusiai, lietuviai, latviai, ir kiti.

4. Tautos dar nepradėjusios kovoti už tautos mokyklą.

Pasergėjimai. Kiekvienai tautai jos mokyklos aprašymui teikią knygoje pavedamas tam tikras skyrius. Pavyzdinė to skyriaus programa šitokia:

1. Išanga: Statistinės žinios apie tautą; geografinės aprašymas tų vietų, kuriose tauta gyvena. b) Trumpa jos kultūros istorijos apžvalga.

2. Mokyklos istorija, jeigu tauta turėjo arba turi savo mokyklą.

3. Rusų valdžios, dvasiškijos ir visuomenės veikimas tos tautos pakėlimui.

4. Kova už tautos mokyklą ligi 1905 m.

5. Kova už tautos mokyklą nuo pradžios išsiliuosavimo judėjimo ligi paskutinių laikų. Tos kovos pasekmės. Statistinės žinios.

6. Reikalavimai mokyklos suvartavimo, išdirbti pirmeivių žyminių tautos veikėjų. Kelias, kurį jie nurodo tiems reikalavimams įvykinti.

7. Bibliografija tos tautos mokyklos klausimo.

8. Apžvalga vadovėlių ir kitų mokslo rankvedžių, vartojamų tos tautos mokykloje.

(Atskiriej šios programos punktai galima sujungti į vieną straipsnį, arba visai apleisti, išskyrus p. 1, 7 ir 8.

Knygos išleidimo organizacijos.

Redakcijos komitetas, iš savo tarpo renka vieną arba du redaktorių, kuriuodu pasirašys tos knygos redaktoriais.

Rašyt straipsnius apskritai apie mokyklas redakcijos komitetas kviečia atskiruosis bendradarbius, vesti gi tautos mokyklų skyrių — tam tikrus žmones.

Geidžiama, kad tautos mokyklos skyriaus vedėjas būtų tos tautos, kurios skyrių jis veda. Atskiriems klausimams apsvartyti ir kiekvieno skyriaus planai sustatyti skyriaus vedėjas gali reikale pasikviesti bendradarbių.

Bendrabarbių ir skiriamųjų kiekvienam skyriui straipsnių sąrašas reikia duoti patvirtinti redakcijos komitetui.

L. M. S. B.

(Iš "L.U.")

MOKYTOJŲ SĄJUNGOS FE-

DERACIJOS POSĖDIS.

Visuotiname Liaudies Universitetų veikėjų susivaižiavime Peterburge 3 — 7 sausio dalyvavo ir keliolika mokytojų, narių įvairių mokyklų sąjungų, todėl organizacijos komitetas sumanė atlikti bent vieną posėdį dalyvaujant jame mokytojų sąjungų atstovams susipažinimui su dabartiniu mokytojų sąjungų padėjimu ir kiek galint, apsvartyti tolymesnį M. S. Federacijos veikimą. Posėdyje dalyvavo 15 įvairių tautų ypatų.

Pirmininko pakeltame klausime apie įstojimą į M. S. Federaciją. Lietuvių Mokytojų Sąjungos delegatas pranešė, kad tas klausymas principališkai Sąjungos išrištas prielankiai, vienok galutinas nutarimas atidėtas iki sekančiam susivaižiavimui, dabar delegatas neturi tame dalyke jokio sąjungos įgaliojimo. Toliau, pirmininkas paprasė susirinkusiųjų, nors trumpai, dėlei laiko stokos, pranešti apie mokytojų sąjungų gyvavimą ir veikimą. Lietuvių Mokytojų Sąjungos delegatas, nurodęs laiką ir aplinkybes sąjungos įskūrimo, pranešė apie sąjungos tikslą, jos plėtojimąsi ir veikimą Lietuvos mokyklos reorganizacijos srityje ant pamatų sąjungos įstatuose pažymėtų. Papasakojo, kokias kliūtis savo veikime sutiko sąjunga iš valdžios pusės, o ypač iš pusės mokslo administracijos; ant galo pranešė apie paskutinio sąjungos susivaižiavimo veikimą ir nutarimus. Atstovas nuo Krymo totorių pranešė, kad dėlei represijų ir atkaklaus valdžios persekiojimo sąjungos veikimas laikinai susivis apmirė ir dėlto faktiškų žinių apie sąjungos veikimą jau ilgesnį laiką jis neapturi. Tą patį pasakė ir žydų atstovas. Toliau kalbėjo lenkas; vienok, nebudamas mokytojų mi ir nepriguldamas nė prie vienos dviejų viekančių Lenkijoje mokytojų sąjungos, nieko įdomaus apie tų sąjungų veikimą nepasakė. Ukraičių delegatas keliose žodžiuose pranešė apie valdžios persekiojimus ir trukdymą sąjungos darbo. — Čeremisius, mordvų ir vortekus atstovavo viena ypatą; pranešė, kad ir tos tautos pradeda kilti ir tautiškai susiprasti. — Kalmukų mokytojų sąjungos delegatas trumpai papasakojo apie sąjungos veikimą: jų sąjunga prikaisto 40 narių, atliko keletą susivaižiavimų, užsiėmė išleidimu kalmukų kalboje mokslo vadovėlių. Visos Rusijos mokytojų sąjungos delegatas kalbėjo apie sąjungos veikimo suvaržymą ir jos narių persekiojimą, vienok išreiškė viltį, kad taip skaitlingos ir tvirtos organizacijos jokia spēka neišardys.

Po minėtų pranešimų buvo kalbama apie busiantį Federacijos susivaižiavimą ir to susivaižiavimo veikimo programą. Tokis susivaižiavimas paskirtas per Velykas. Programa pažymėta tokia:

PAVOGĖ PACTO SIUNTI-
NIUS.

New York. Pavogė čia, gabenant nuo garlaivio į krasos ofisą du mairių siuntinių atėjusių iš Londono ir paskirti į St. Louis. Juose buvo procentinių popierių už 500000 dol. Iki šiol ty pavogtų popierių ne susekė nė mažiausio ženklo.

LEDAL.

Laredo, Tex. Šitose aplinkinėse 22 d. baltandžio siautė audra ir ledais, kurie daug nuostolių laukuose pridribo. Ledai išmūšė mažiausiai trečdajį cibulų.

TORNADO.

Bancroft, Nebr. Smarkus tornado siautė šitose aplinkinėse ir daug nuostolių pridribo. Likosi sugriautų triobų užmista duktė farmerio Mouglovn.

New Orleans. Tornado daug nuostolių pridribo visokiuose kraštuose: Louisianos, Mississippio ir Alabama valstijų. Prie to pražuvo ir diktai žmonių. Tornado siautė aplinkinėse: Richland, Lamoure, La. Čia 12-ypatų tapo užmista, o apie 200 sužeistų. Mississippio valstijoje tornado perėjo paviečius Adams, Jefferson ir Claibor. Čia 64 ypatos liko užmistos; skaitlių sužeistų paduoda ant roo su viršum. Georgijoj, kur teigė atėjo tornado, pražuvo apie 100 ypatų, daugumė negrų. Alabama, Louisianoje ir Mississippio valstijoj dabar mažų miestelių vėtra su visu kaip sluote nušlavė. Tornado pasiekė ir Texaso valstiją. Paskutinėj vietoj su visu išgriovė miestelį Depot.

EXPLOZIJIA KASYKLOSE.

Pittsburg, Pa. Anglių kasyklose Nr. 1 Elsworth Colliers Co. 23 d. baltandžio atsitiko baisi eksplozija, kurios 4 darbininkai liko žūstę, o 3 sunkiai sužeisti; kiti išsigelbėjo. Atsitikus eksplozijai, oloj buvo 100 darbininkų. Minėtos kasyklose tik neseniai pradėjo dirbti.

GAISRAI.

Joliet, Ill. Išdegė čia Boston storus ir Hammondo trioba. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 200000 dol.

Cape May, N. Y. Išdegė veik su visu netoli čia esantis miestelis Cape May Point. Kol ugnį suvaldė, ji pridribo nuostolių ant 100000 dol.

Rutherford, Brit. Colum. Šitose aplinkinėse siaučia prairių (pievų) gaisrai. Išdegė daug farmų, sudėgė teigiai ugnies savo namuose apsausta iš penkių ypatų susideda farmerio Mathews šeima.

Richmond, Vt. 24 d. baltandžio siautė gaisras, kuris išnaikino 9 krautuves. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

Centerville, Pa. Sudėgė čia Dovid Wetherbee namai. Ugnyje pražuvo 4 ypatos, o vieną mirtinai apdegė.

NELAIMES ANT GELŽKE-
LIU.

Williamsport, Pa. Netoli nuo čia išsoko iš rėlių gabenantis medžius gelžkelio traukinys, kurio paskutiniam, vagone buvo 35 italionai darbininkai. Iš jų 8 tapo užmūsti, o 15 sunkiai yra sužeisti.

Rochester, N. Y. Ant Erie gelžkelio netoli stacijos Camiesch išsoko iš rėlių traukinys. Prie to apie 60 ypatų liko sunkiai sužeisti.

IŠ DARBO LAUKO.

Pensacola, Fla. Teisėjas Sheppard uždraudė streikuojantiems gatvinių kary tarnams kokių nors būdu stabdyti kary begiojimą. Māt Amerikos teisėjai nieko geresnio už uždraudimus surasti ne moka, bet uždraudimų užtai jie nesigali.

Punxsutawney, Pa. Šitose aplinkinėse darbai eina prastai: kasyklose Delancey dirba mažai; mažai dirba ir aplinkinėse Du-bois.

Bridgeport, O. Pradėjo dirbti kasyklose Lorain Coal & Dock Co. Prie darbo patilpo 1500 darbininkų. Rengia teigiai kasyklas Empire Youngstowne ir Gaylord, kur darbai pradės dar.

Winnipeg, Min. Canada Pacific gelžkelio kompanija savo varstoutose atsisakė pripažinti unitą darbininkų. Kokios bus to pasekmės, dar nežinia. Minėtos kompanijos varstoutose dirba 4000 unijos sanarių.

Chester, Pa. Čia streikuoja tarnaujanti ant gatvinių karų Chester Traction Co. Karai begioja su streiklaužiais, bet nieks jais nevazinėja ir streikieriai begiojimo ne stabdo. Streikieriai, vietoj užpildinėjimų, įrengė omnibus linijas, iš kurių publika noriai naudojasi.

Pittsburg, Pa. Šitose aplinkinėse pradėjo dirbti didesnė pusė kasyklų. Monongahela River Consolidated Coal Co. atidarė 17 kasyklų; dirba teigiai kasyklos Pittsburg Coal Co. ir Pittsburg - Buffalo Co.; Carnegie Coal Co. kasyklose pradėjo dirbti didesnė kasyklų dalydž.

Avella, O. Kasyklose prie Wabash gelžkelio prasidėjo darbai. Prie darbo patilpo 1500 darbininkų.

Aetna, O. Prasidės darbai geležies dirbtuvėse Spang Chalfant Co. Prie darbo priims iš karto 200 darbininkų.

Uniontown, Pa. Šitose aplinkinėse rengia pusantro tukstančio kokso pečių.

Johnstown, Pa. Kokso pečiai prie St. Josephine ir Corat liko uždaryti neapbružiuotam laikui.

Homestead, Pa. Čianykščiose plieno dirbtuvėse dirba su dviem darbininkų atmainom. Darbai eina iš palengvo geryn.

Philadelphia, Pa. Su darba eina dar vis negeriausiai, yra dar daug žmonių be darbo.

San Francisco, Cal. Darbai eina čia prastai, iš kitur čia dabar tegul nieks ne keliauja darbo ieškoti.

San Antonio, Tex. Darbų čia nėra. Nors ir pirma jų buvo ne daug, bet ir dar buvę sumazėjo.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS KENOSHA, WIS.

Darbai čia labai silpnai eina. Iš kitur tegul todėl čia nieks ne keliauja darbo ieškodamas, nes ant vietos yra daugiau darbininkų negu reikia, yra daug žmonių nuo seniai neturinčių darbo. Vienos dirbtuvės dirba dar 2-3 dienas savaitėj ir tai ne pilną laiką ir ketina visai sustoti keturiems mėnesiams. Pančiakų, marškinų ir odų dirbtuvės teigiai ketina sustoti. Jau dabar daug žmonių paleidžia nuo darbo. Kitos dirbtuvės teigiai mažai dirba.

Čia neseniai vienas prigavikas prigravė tris ypatas ant 1500 dol. Jis mat žadėjo padirbti iš doliaro du ar daugiau. Atsirado kvailių (ar lietuvių? Red.), kurie patikėjo ir davė padauginimui pinigų, ir, žinoma, ne padauginę, ne savųjų jau ne matė. Geras tai pamokymas tiems, kurie iš prigavysečių nori pralobti.

K. B.

IS RHINELANDER, WIS.

Čia aplinkinėse gyvena tulas lietuvių fermerių skaitlius. Priešrinko per vėlykas apie 30 lietuvių dirbančių giriose. Ir, žinoma, paprastu būdu apvaikščiojo Christaus prisikėlimo šventę: parsigabeno alaus ir degtinės ir šventę gana triukšmingai, ne viešam gerai apdaužė mokaule, kaip kokį reikėjo vežti net pas daktarą.

Skaitančių apšviečiančius žmogų raštus čia mažai, apart maldaknygės retai kur kitokia knyga galima pamatyti, daugumas bijo svetiešką knygą ar laikraštį neti rankas paimti. Toki tai, neturėdami ką veikti ir skaldosi viens kitam mokaules.

Cicilikas.

IS RHONE, PA.

Dabar dirba kiekvieną dieną pilną laiką čianykščiose kasyklose, tik užmokėsinis ne geriausias. Iš kitur pribuvusiam darbas ne sunku gauti.

Dabar čianykščiai lietuviai tvečia savo parapiją, nori ir bažnyčią statyti. Turi jau ir lotus apsirinkę, bet kunigui K. Sutkaičiui tokie žmonių noras ne labai patinka.

Čianykštė D. L. K. Gėdimo

Dr-stė auga: ji turi jau apie 60 sanarių; kasoj turi 600 dol. pinigų.

Lietuviai įsitaisė čia savo taikias kapines, jos gražiai išrodo. Apskritai, čia lietuviai darbuojasi su tautos labui. (Koki vaisingai to darbo, kaip jie darbuojasi, ką nuveikė? Tą reikia aprašyti, nes tas būtų daug svarbesniu už paminėtus mažmožius. Red.).

A. Noneritis.

IS BOYONE, N. J.

Darbai čia blogai, negirdėti kada pradės gerai dirbti. Daugybė žmonių yra be darbo.

Lietuviai įsitaisė bažnyčią bent tūri už ką pasibarti. Mat kunigas juos nori pavergti, o yra dar tokių, ką nenori su vėle ir kunui jam prigult. Kun. nori, kad būtų viskas po jo globa, tūli parapijonai jam pritaria. Čia būtent nutarta, kad kiekvienas parapijonas mokėtų mėsėsinę ir dešintukus įeinant į bažnyčią, teigė ir kolekta turi būti prižiuriama trustis, kad jie jas suskaitytų ir užrašytų į savo knygetes, kad visas pelnas būtų sunaudotas tik parapijos reikalam. Dar trustisai visų mėsėsių įplaukinę perskaitytų visiems parapijos nariams. Iš syk ir kunigas, noroms ne noroms, sutiko, bet dabar kištai sumislijo. Girdi, ar jums ne sarmata nuolatai bėgti lyg prie kokio vagisio. Aš, girdi, nevagis, aš kunigas, jus moklytojas, tai man galitė tikėti. Aš galiu viens viską atlikti....

Davatika.

IS NORWOOD, MASS.

Darbai čia kiek pasigerino, tuos dirbtuvės pradeda priminti darbininkus prie darbo, bet iš kitur pribuvusiam darbas sunku gauti, nes ant vietos yra darbininkų pakaktinai.

Lietuviai čia yra diktas burelis, tarp jų vienok apšvietusių mažai, daugumas skęsta tamsybėje ir su tuom eina drauge girtuoklystė. Nors salinų nėra, bet yra žmones, kurie slapta užlaiko gėrimus ir juos pardavinėja trokštančioms, žinoma, daug brangiau ima negu kur tikruose salinuose.

Badernikas.

REIKALĖ MOTERŲ APSVIE-
TOS DRAUGYSTĖS.

Bėgant laikui, žmonija žengia prie platesnio susipratimo su dalykais bei reikalingais. Ir moterys nenori atsilikti, kadangi ir joms reikia gyventi po tuom pačiom danguim, ir joms reikalingos atsakančios tiesos.

Ne minėsiu moterų augstesnių luomų, kurios kai ir per daug lepinamos ir paikinamos, bet kalbėsiu apie moteris darbininkiskos klasses, kurios labai žemai stovi, ypač ateivės čia Amerikoje. Čia jas vergia iš visų pusių netikusios salnygos, jų vyrus ir sumus spaudžia, kapitalistai letena pavergia jų protą ir spėkas, o joms tenka tik juodas vargas kęsti, negali nė skųstis, nes pasiskundus, gausi atsakymą: "tavo darbas rūpintis apie grinčią ir pečių!" Ji nuo anksto iki vėlai dirba be atilsio aplė namus ir šeiminą, neturėdama laiko nė ramiai pavalgyti. Ji teip ir mano, kad ji nieko ne uždirba ir jos darbas be vertės, kadangi vyras teip sako. Ji tyli, suspausta vargų ir ligų, kaip pelė po sluota.

Tuos pirmėvės moters pradeda mąstyti apie įgijimą lygių tiesų ir teisių balsavimo, tikėdamas tuom pagerinti savo buvį. Tas viskas gražiai skamba. Bet vėl kyla klausimas: ar mes ištikro jau pataikytume vesti politikos reikalus, menkai apspazinuosius ut politiką ir kultūrisiais dalykais? Kaip šiandien vyrus paverka alus, cigarais ir doliarais, gal moteris privilioty kokis jagamastis gražiais žodžiais! Man rodos, kad moters lietuviškos reikia prima mokytiesi, šviestiesi, nes mums dar daug reikia. Vienykimės, riskimės į organizacijas ir kruvoj gvil-denkime visokius klausimus, kur tik yra progą.

Chicagoj susitvėrė neseniai moterų "Apšvietos" draugystė, kuri užsiima savitarpiniu besilavinimu, juos kiekvieną mėnesį skaitomi referatai, parengti sumanęsių draugių. Pereitą mėnesį draugė S. A. Rutkauskutė, medicinos studentė, skaitė "Apie dabartinę padėjiną mūsų merginų ir kokia ateitis jas laukia". Sekantis skaitymas bus M. Horodeckutės "Apie kultūrą moterų senesnių laikų", nedėlio, 3 gegužio, pirmą valandą po pietų, po nr. 869 — 33rd Place.

M. Damijonaitienė.

ATSISAUKIMAS I MOTERIS.

Jau kiek laiko atgalios mūs Lietuvių Apšvietos Draugystė Brooklyne, N. Y., ant savo susirinkimų svarstėme reikalingumą moterų organizacijos - Sanjungos, kurios tikslas būtų apšvietimas tarp savęs ir platinimas apšvietos tarp mūsų nelaimingų seserų, tam tikrai parupintais lapeliais, knygomis, prakalbonomis, gvil-denant moterų klausimą ir jų gyvenimą; tokiu būdu prirengti jas prie dalyvavimo viešose dalykuose ir prie atgavimo savo žmogiskų tiesų. Tą atradome būtina reikalingu.

Su šiuo mieriu išsintinėjome atsisaukimus per laiškus, ant ko gavome širdingus pritarimus ir paraginimą, kad kuovėčiausiai įkūnytume mūsų užmąnymą. Matydamos, kad atsiliepusios draugės nori kougreciausiai, suvienyti spėkas, imtis darbo, nutarėme susaukti moterų susiavizavimo pirmoje pusėj berzelio mėsėsinio Brooklyne, N. Y.; vietą ir dieną pranešime vėliaus.

Moteris, kurios pažįsta ir atjaucia sunkų moteriskę padėjiną netik šeimynoje, bet ir draugijoje, ypatingai dabartės, kada kapitalizmas vispatauja suverdamas visą sunkenybę ant moteriskę sprando, privalo vienytis ir suvienytomis spėkomis išjeskoti priežastis šitos moterų sunkenybės ir stengtis prasalinti ją.

Neturime laukti; neturime tikėtis, kad gal kada pats per save įvyks toks surėdymas, kada moteriskė turės žmogaus tiesas; nes jei ji ir turėtų jas, o nepažintų jų, arba nemokėtų iš jų naudotis, tai bus tik vergė, kaip ligiol kad buvo.

Sesers! nelaukime, sudėję rankas iki vyrai mums iškovos lygias tiesas; nes istorija liudija, kad "viltis kiekvieno pavergti luomo turi būti savyje". Nepaveskime savo reikalo kitiems aprūpinti, bet rūpinkimės pačios, ką galime geriausiai padaryti susivieniję.

Taigi draugystės ir pavienės draugės, apsvastykite gerai šitą reikalą ir prisirengkite prie susiavizavimo, kur galėsime išdirbti savo darbui programą ir susiorganizuoti. Nepalikite svarstymų iki susiavizavimo, bet prisirengkite iš kalno, kad būtų galima greičiau ir tvirtėu darbu užvesti; ir nepamirškite, kad pasekmūmas susiavizavimo ir organizacijos priguli nuo jų pačių. Draugės, turinčios kokius patarimus arba norinčios ką daugiau patirti link šito dalyko, malonės kreiptis šituo adresu: Miss M. Rice, General Delivery, New York City.

Ukviečiame visas moterų draugystes prisijusti savo atstovus; taigpi ir pavienės moteris, norinčias prisidėti prie šito taip kilito, nors sunkaus darbo; kviečiame visas dalyvauti susiavizavime.

Vardan Lietuvių Apšvietos Draugystės Komitetas.

P. S. Kiti laikraščiai malonės perspaudinti.

DAR ŽODIS.

Paskutiniu kartą, atsakydamas socialistams, maniau užbaigsiu ginčus ir galėsiu apie ką rintisnio su jais pakalbėti, apie jų principus, duokime sau, kuriuos jie, prisiskypt mums siulo kaip tikrausią vaistą nuo visų draugijos ligų. Bet kur tau! Rutkus pirmas užsišoko: Kam aš meluojas apie jo prakalbas ir kam rodąs visiems jo privatiskus kelius. — Apie jo prakalbas nieko negalėjau pameluoti; kad jis pats aprašinėjo savo paraišbas, nepasigalėdamas joms geru žodžio ir pasirašydamas "Buvęs ant prakalbų" ir kitokiais vardais, tai ne aš vienas tą žinau ir jeigu jis, užsimiršęs tą, gaudina mane teismu, tai tegul būna jo šventa valia, bet aš visgi pasirūpinu jį pertikrinti originalu jo paties rašto, kurį mano laimei yra padėtas archyvuoti, kaip ženklas jo nepaprasto darbštumo. Paminėdams šitą jo pasielgimą, norėjau paliešti ne jo ypatą, tik taktiką jo panašių jam socialistų.

Teip pat ir mano pasiukimas iš jo pradilusių kelių visai nėra, tuo, kno' jis ji vadina. Kelinės, bet kelinės nustoja būti privatisku dalyku, jeigu jos yra užmetamos kitiems ir mano išsitarimas apie Rutkaus pradilusias kelines buvo tik atsakymu jam ant jo viešo kaltinimo merginų už jų laikymąsi pasiturinčiųjų pusę. Girdi, jos mane užsipašiusio darbininko vėniau už susipratusio darbininko vėniau dėlto, kad jis bėdnas, tegul glaudžiasi prie tų, kurie piniginių. Tą jis pasakė viešai ir man valia buvo teigiai viešai pasiukti iš to kio jo reikalavimo. Ir kam gi ga-

li buti reikalinga pati tokiam, kuris pats neturi ką pavalgyti? Ar kad pati ji maitintų? Jeigu teip, tai kam tą vadinti kitu vardu? Kirvis, tebutie kirvis, spatas — spatas. Jei Rutkus ir kiti jo frateres in principio šaukia moteris į savo kovą, kad jos išgelbėtų juos nuo bado mirties, tai tegul tą pasako tiesiog; jie mūsų akyse bus tasyk kad ir be narsos, tai teisingi, ir kaip silpni, verti pasigalėjimo.

Taigi tosios pradilusios kelinės visgi nebuvo privatisku dalyku. Bet jei ir būtų buvę mano pasiukimas ne iš jo principo, tik iš jo kelių (kaip savo laike Zagaras pasiukojo iš Susivienijimo), tai visgi Rutkus ar kitas kokis socialistas neturi teisės ant manęs pykti už išjuokimą privatiskos savasties, kadangi socializmas jokios privatiskos savasties nepripažysta; pas socialistus viskas turi būti iš vieno ir visi vienas kitu turi rūpintis; taigi jie ir šaukia visa gerklė: "Vienas visiems, ir visi vienam". Bet, kad šitas altruizmo principas negali būti pritaikytas prie žmogaus prigimimo, tai ką kiekvienas gali matyti, kas akis turi. Iš patyrimo mēs žinome gerai tą, kad kas rupinasi kito reikalais, tas neturi kada rūpintis savais. Gyvenimas gi aiškiai moka mus to, kad kas pats apie save nesirūpina, tai apie jį nesirūpina nė kiti. Idant šitą pamatytį, užtenka mums pažiūrėti į istoriją. Krikščionybė kuone du tukstančius rėmėsi šituo principu altruizmo, skeldama savo "Mylėk artimą tavo kaip patsai save" ir dievobaimingį žmonelės, darydami gerą savo artumui, degino jį ant lauzo, lauzė jam kaulus, virino jį, korė ir skandino ir visgi galų-gal, kaip išiegti to prakilno mokslo, turime šiandien vienus perdaug nutukusius, kitus be galo sudziuvusius; vienus su perdaug didėlėmis laisvėmis, kitus be jokių laisvių visai. Socialistai, bedarydami reformas, krikščionybės žodžius: "Mylėk artimą savo" pakaitė savais: "Mylėk visiemis, visi vienam" ir varo tą patį darbą de capo. Kas gali nesijuokti, matydamas juos tą darant? Bet socialistams tas nėra juokais ir jie pajukoma tokių ve mano vadina nedorumu. Teisintis prieš juos būtų veltas darbas, o kaltinti juos už jų supratimą būtų neteisingas. Ką jie kalti, jeigu jiems teip įsirodo? Supratimas doros eina pagal išlavinimą proto. Kad mūs socialistai, abelnai imant, nėra perdaug atgūstai išlavinę proto, tai parodo tą jų pasielgimai. Pas juos priimta vadinti kiekvieną buržuizmą, kapitalistų tarnu, siurbėle, "plutokratu proletaro jausmų" ir kitais moksliškais, tik jiems vieniems suprantamais vardais, ant savo nelaimės, negali priversti save taikytis prie jų išvedžiojimų. Jeigu jų priešinkis pasirodo perdidelis jiems, tasyk jie ima jį baiginti ir rašo jam anoniminiską laiską. Tą sakau ne iš piršto išlaužęs, bet iš faktų. Priešini čia ištrauką iš tokio laiško, rašyto kn. Halaburdi, Clevelande, kur yra teip, sakoma: "Tu prakeiktas kunige Halaburda, ka tu nori nog 3-čios kuopos Socialistų, kad ant savo pamokslų žmonės atkalbini, kad neitų klausyti prakalbų — už tokį tavo darba mias atsispyrė mums siulo kaip tikrausią vaistą nuo visų draugijos ligų. Bet kur tau! Rutkus pirmas užsišoko: Kam aš meluojas apie jo prakalbas ir kam rodąs visiems jo privatiskus kelius. — Apie jo prakalbas nieko negalėjau pameluoti; kad jis pats aprašinėjo savo paraišbas, nepasigalėdamas joms geru žodžio ir pasirašydamas "Buvęs ant prakalbų" ir kitokiais vardais, tai ne aš vienas tą žinau ir jeigu jis, užsimiršęs tą, gaudina mane teismu, tai tegul būna jo šventa valia, bet aš visgi pasirūpinu jį pertikrinti originalu jo paties rašto, kurį mano laimei yra padėtas archyvuoti, kaip ženklas jo nepaprasto darbštumo. Paminėdams šitą jo pasielgimą, norėjau paliešti ne jo ypatą, tik taktiką jo panašių jam socialistų.

Sitokie laiskai į madą yra įėję pas mūs socialistus rašinėti jiems nepatinkamoms ypatoms. Už tokius laiškus ne pykti reikia ant jų rašėjų, bet gailėtis jų. Jie tą daro ne patys, bet skatinami įspūdių rašto, kurį mano laimei yra padėtas archyvuoti, kaip ženklas jo nepaprasto darbštumo. Paminėdams šitą jo pasielgimą, norėjau paliešti ne jo ypatą, tik taktiką jo panašių jam socialistų.

Sitokie laiskai į madą yra įėję pas mūs socialistus rašinėti jiems nepatinkamoms ypatoms. Už tokius laiškus ne pykti reikia ant jų rašėjų, bet gailėtis jų. Jie tą daro ne patys, bet skatinami įspūdių rašto, kurį mano laimei yra padėtas archyvuoti, kaip ženklas jo nepaprasto darbštumo. Paminėdams šitą jo pasielgimą, norėjau paliešti ne jo ypatą, tik taktiką jo panašių jam socialistų.

Sitokie laiskai į madą yra įėję pas mūs socialistus rašinėti jiems nepatinkamoms ypatoms. Už tokius laiškus ne pykti reikia ant jų rašėjų, bet gailėtis jų. Jie tą daro ne patys, bet skatinami įspūdių rašto, kurį mano laimei yra padėtas archyvuoti, kaip ženklas jo nepaprasto darbštumo. Paminėdams šitą jo pasielgimą, norėjau paliešti ne jo ypatą, tik taktiką jo panašių jam socialistų.

Ant kiek teisingi p. Laukio išvadžiojimai apie kitus socialistus — nežinau, vienok iš mėsio ant manęs apkaltinimo matau, kad jis apie savo išvadžiojimų teisingumą mažai rupinasi. Kalbu čia apie p. Laukio korespondenciją iš Chicago, tilpusią "Lietuvos" 14 num., kur tarp ko kito pasakata: "Ar ne socialistas stengėsi "Kovoje" neužeminti mūsų dainių p. Petruskai, sakydams, kad jo operetė "Kaminakrėtis ir Malunininkas" esąs tik perrašymas lenkiskos tuom patin vardu, norėdamas tuom išeitiinti savo paties rasti-jiską vagystę (oho!), nors tarp lenkiskosios to vardo farsos ir Petruskio operetės nėra nieko bendro apart vardo, kas link muzikos (vardą, matyt, p. L. priskaito prie muzikos!)". Tuom jau patsai p. Laukio pripažįsta ant galo, kad "Kaminakrėtis ir Malunininkas" yra tik vertimu lenkiskosios farsos į lietuviską kalbą ir kad tai lenkiskai farsai pirm p. Petr. buvo parašyta muzika (tik keli kupletai. Red.) o pastarasis žadėjo savotiskąją, kurią p. Laukis vadina nieko bendro neturincia su lenkiskąja, apart vardo. Bet tame tai ir dalykas, kad p. Petruskas plakatuose ir apgarsinimuose (žir. "Kovos" Nr. 35 p.m.) save vadino autoriu ir kompozitorium viso veikalo, kaip originalisko. Apie tą tik aš ir minėjau "Kovoje" š. m. Iš ko p. Laukis gavo progą, nepasąkęs viską, tame pačiam "L." num., pavadinti mane rasti-jiskų vagim. Reikia tik stebėtis kaip lengvai p. Laukis priskaito mane prie nedorėlių tik už pasakymą, kad "Kaminakrėtis ir Malunininkas" yra verstas iš lenkiskosios, ko ir pats p. Laukis negali nežinoti; matyt, kad jam rūpėjo tik pakolioti mane kaip socialistą, nežiurint ar teisingi koliojimo motyvai, ar ne. Ten pat jis vadina mane rasti-jiskų vagim, nors mano jokio vogto nuo kitų veikalo niekados nematė. Iš kur tai tas tvirtinimas, kad aš norėjęs išeitiinti savo rasti-jiską vagystę. Gal iš Griniaus ir Liutkaus rezoliucijų ištraukti? Bet jai p. Laukis netingėjo perskaityti Griniaus ir Liutkaus straipsnius, kurie rašė apie sau nesuprantamus ir ne jiems prigulincius dalykus, tai kodėl neperskaitė tilpusio tame pat "Kovos" num., kur kalbėta apie "Kam. ir Mal." originaliskumą, redaktorius straipsnio? Redaktorius ten aiškino, kad tuod-vieju vyrų kalbos apie piagiatus klaidingas. Jeigu gi p. Petruskas ne papildė nuodėmės pasivaikindamas autorius verstos iš svetimos kalbos farsos ir parasydams anai savotiską muziką, nors pirma tai farsai buvo pritaikinta muzika kito kompozitoriaus, tai kodėl aš tampa rasti-jiskų vagim akyse p. Laukio, arba piagiatoriu ant Griniaus ir Liutkaus, vos tik megėjęs surinkti sąsuielę revoliucijos dainų ir suharmonizuoti tas, kurių sutaikintų balsams dar neturėjome? Juk paskalos apie piagiatus tai tik buvo išmislas nekurių ypatų su tikslu atimesti manšias dainas, o suteikti L. S. Sanjagai p. Petrusko tobulas ir be piagiatus revoliucijines kompozicijas. Ir gerbiamas p. Petruskas apsiėmė tą atlikti (žir. "Kovos" NN. 549 š. m.). Todėl bereikalo p. Laukis tvirtina, buk socialistai niekiną p. Petruską. Jie iki šiam laikui nelaukia jį gerbia; ir su nekantrumu laukia priza-dėti Sanjungos vienam viršininkui revol. dainų rinkio. Brooklyne socialistai ką tik iš kailio neisšnė-rė, bestatydami ant scenos "Kaminakrėtį" ir jei Petruskas čia ne buvo apdovnotas vainikais ir bu-kėtais, tai tame ne jo, ne socialistų, ne tautiečių kaltė nėra. Argi galima buvo krauti vainikus už skambinimą ant šimtmetinio forte-pijono išduodantį skaurados balsą, arba už dainavimą žemai, su-puvusioj salėj, kur dainuojančiojo balsas dingsta kaip po plunksni-niais patalais? Ar galima pagirti orkestrą spiegiąntį ir žviegiąntį iš sulankstytų blekinų dūdų nesutinkanciu per ketvirdalį to-no, arba dainavimą cho-ro, kur pastatytas p. Laukis, sakyje scenos solistas tampesi prieš publiką tarsi Sv. Vito ligą ap-tisetas ir alkūnėmis daimininkus ba-dė? Vienok nežiurint į tą viską, publika plojo ir džiaugėsi. Petruskas vis da Brooklyneciaus bus laukiamu ir pagedaujamu sve-čiu, o jei ir yra koks juom neuž-siganėdinas, tai to suvis negirdėti, nes čia tokius per laikraščius ne-koluoja ir už tą joki vadaid ir par-tijų pestynės už talentuotą dainių nekyklą (Laukio kalbėta apie Chi-cagos, ne Brooklyno socialistų pasielgimus ir Petr. Red.).

P. Bukšnaitis.

Talpiname šitą atsiliepimą, kadangi kiekvienas užgautas turi teisę atsilipti, gali pasiteisinti, bet

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795 m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

m., +1675 m., garsus potam gamtaziny). Tarp kitų — profesoriumi gimnazijos buvo istorikas Kristupas Hartknoch (g. 1644, mirė 1687 m.)

Gedanoje gimnazija tapo įsteigta 1557 m., bet laike karių Gedanėnų su Stepu Batoriu nupuolė; rodo vėliau vėl atsitaikė. Kliasos turėjo akademiskus kursus, kaip ir Toruniuje. 1653 m. čion įvedė mokininiams bausmę — uždėjimą ant galvos gėdos kepurės (taip pat, kaip Lietuvoje ir Lenkijoje, kad prisegdavo asilines ausis parapijinėse mokyklose), klupojimą, sėdėjimą asilų suole, net plikimą rykštėmis. Čion gerai mokė gamtos mokslus, ir 1677 m. tapo įsteigta Izraeliaus Konrado „Naturforschende Gesellschaft“. Mokininių visados daug buvo.

Čion trūsėsi ant dirvos tyrų mokslų Petras Grueris (gimęs Karaliaučiuje 1580 m., mirė Gedanoje 1639 m.). Gedanoje gyveno ir vokiečių anuomet garsus raštininkas *Martinus Opitz* (g. 1597 m. Silėzijoje), kūrė 1624 m. išleido garsią knygą apie vokiškąją poeziją (Buch von der deutschen Poeterei) ir tuomi vokiečių literatūrai patarnavo, kad sutvarkino poezijos formą ir reikalavo valymo kalbos. Pats rašė pamėgdžiotines (imitatyvias) dainas. Pakeltas į bajorystą, tarnavo diplomatijoje, ir kada apsigyveno Gedanoje, tai Lenkų karalius pasirinko jį savo istoriografu 1637 m. Bet veikiai užsikrėtęs maru, 1639 m. pasimirė, įsigilinęs į istoriškas studijas. Reikia dar pridėti, kad Opitz savo dainaloms (Singspiele) įvedino operą tarp vokiečių.

Elbingoje gimnazija tapo atverta 1598 m. Pirmam rektoriui Jonui Myliui (+1629 m.) ją valdant, taip pagarsėjo, jog mokininiai traukė iš Lietuvos, Lenkijos, Rusijos ir iš kitur. Čion gerai mokino senoviską kalbą ir matematiką. Po Zygmanto III gadynės šlėkta jau rečiau čion leido vaikų į mokyklą, tik kalvyniškiai siuntė savo kandidatus į kunigus.

Gustavas Adolphas rupestį turėjo apie Latvių apšvietimą, už tai jis leido, kad jo įsteigtoje Rygos gimnazijoje būtų mokoma ir Latvių kalba ir taptų ten primami net žemionių vaikai. Jis įsteigė gimnazijas ir pradinės mokyklas Rygoje, Rėvaliūje ir Terbatoje. 1632 m. 30 d. jamio stovėję pas Nurnbergą, kur jis stovėjo prieš didį Vallensteina, Gustavas Adolphas padėjo savo parašą ant rašto, liepiančio įsteigti universitetą Terbatoje.

Partikuliariskoji mokykla Tilzėje turėjo visokeriopą likimą: jos rektorai ėdėsi su archikunigais, kaip su įeizdiančiais jų mokyklas inspektoriams; kada 1655 m. totoriai suardė mokyklą Lyke, tai Tilzės išliko nepalytėta. Ir laike 30-metinės karės Tilzės mokykla laikėsi. Taipgi Švedų gadynėje ji gerai išėjo. Mokiniojai jos dalino savo laiką tarp Cicerono ir Gambrinaus, retai kartais jį buvo tikrų mokslinčių. Dėl vaidų tėvai vaikus kartais turėjo siųsti į užkampines mokyklas, o vyriausybė į Tilzės siuntinėjo tyrinėjimui komisijas. Skaitlavimo ten pradžioje visai nemokino, o tik liuteriską katechizmą bei vokišką psalmes. Giedojimus mokino 4 syk per savaitę po valandą. Mazai kas tuomet tapo tinkamai prirengtas Albertinai (Karaliaučiaus universitetui), nors toks turėjo būti mieriš tos mokyklos. Pasak įstatymų: visi mėsionių vaikai turėjo eiti į mokyklą. Ap link vidurį 17-to šimtmečio įvedino šale kitų „laisvų dailių“ ir kalbų taipgi aritmetiką ir mokslą rašymo (1624 m.). 1639 m. buvo ten 5 mokiniojai, o 1644 m. 133 mokininiai, tarp kurių 3 iš Lietuvos. Mazai ten buvo vietinių, kurių daugumas lankė pakampines mokyklas, ant kurių nesykį vyriausybė skundėsi rektorai. Kadangi tik labai retai kartais iš mokiniojų temokėjo lietuviškai, tai pradinis tikslas luoym įsteigiant mokyklą neįsipildė, beje įsteigti lietuvišką ir lietuviams mokyklą. Sunkus buvo 1656 ir 1657 m. čionykščiai šaliai, kada Lenkų vadas Gąsievskis su 20000 totorių įsiveržęs pustijo kraštą. Vaisingiausios dalys, ypačiai Ysrutės aplinkės, daug nukentėjo nuo tos plėgos. 1664-67 m. čion rektoriavo mokintis magistras Jakobas Reich, kūrė 1667 m. tapo profesoriumi iškalbos prie Karaliaučiaus universiteto, kur jis 1690 m. mirė kaipo Rector Magnificus. Namai, pastatytas 1587 m., nudėgė 1682 m.

„Kaip 16-me šimtetyje kaimyniškoje Žemaitijoje dar buvo daug tukstančių Lietuvių stabmeldžiais, taip-pat daugumas pastarųjų Prūsų bus mirę, drutai tikėdami į savo senus dievus. Pastarieje pėdsakai prusiškos tautybos Samijoje su vargu siekia iki pradžių 17-tojo šimtmečio“ (A. Leskien). Ir kaip galėjo Prusiai užsilaikyti, jeigu net mokyklos vertė juos į vokiečius? Sako, šiadyktė rytprusiškoji ponų šeima, Kalneiniai, esą aniais anų lietuviškių senprusių. Natangijos grovas Kalneinis šiedien gyvena pilyje Domnau, Pr. Eilavos apskrityje. Apie jo prusiškumą štai kokią anekdotą paduoda Friedberg (II, p. 91): „Kalneiniai jau gadynėje užkariavim esą buvę kiltā šeima. Tarp kitko parodo tai šeimynos sakmė apie mūšį pas Udervange, kur andai Kalneinis dalyvė kaipp priešgyna zokono (kryžėvių) ir kame jis esąs suėmęs tūlą grovą Eulenburg; tajį anis nusiboginę į Kilgį ir — praėjies. Nagis šiadyktis majorato tėvonis, jaunaisai grovas Kalneinis Kilgij, turi už pačią gimusią grovūtę Eulenburg; ir kada senasai ciesorius (Vilimas I), kurs — kaip žinome — gerai žino visas šeimynų tradicijas, savo dvare pamato jaunąjį grovą ir jo moterį, tai jis tosios klausia juokdariskai baimiu balsu: „Ar jįsai jau papusėjė?“

„Net 17-ame šimtetyje žmonės buvo marinami kaip eretikai“ Lūbekoje ir Karaliaučiuje. Tuomet išdygo pietimas — ne pirmiausia jo būtinai reikėjo — bet nors Spėneris ir jo draugai neatmetė liuteriškos doktrinos, je buvo persekiojami kietų ir sausų liuteriškų teologų. Dabar keletas įteknių susijungė gaisinti valdymą orthodoksiškos teologijos. Raštai anglų ir prancūziškų dēstų; Wolfo sausa ir atitrauktas filozophia, ir skeptizmas paplatintas Berlyno dvaro — viskas prisidėjo prie paplatinimo lėkšto racionalizmo 17-tojo šimtmečio, kurį galima vadinti „senuoju racionalizmu“ atskirymui jo nuo „laisvos teologijos“ mūsų dienų. Sunku būtų tikrai pasakyti kada ir kaip prasidėjo pėrėjimas iš seno į naują; bet Klopštok, Hamann, Jakobi, Lavater, ir Herder, visi gelbėjo paplatinti įtekme intuicijos ir jausmo; toliaus — vyrai romantiškos pakraipos paplatino įtekme imaginaci-

jos, o potam atėjo Hēgel su Šleiermacheriu, kurie... bandė sutaikyti tikėjimą su manymu — vėl su protu“ (Gostwick and Narrison).

10. MASKOLIJA 17-ame ŠIMTMETIJE.

Palankumas proto senovinėje Rusijoje negalėjo išsiplėtoti dėl trukumo gerai įrengtų mokyklų, su moksliškų pobūdžių, su tyrinėjimu graikiškos kalbos (taip artimos pravoslavams). Įlgį su priėmimu krikščionybės gata-vus slavėniskus perguldymus šventojo rašto, pamaldiskų knygų, veikalų bažnyčios tėvų ir tt., mūsų proseniai, prie silpnų žingeidumo, jautė nedaug paslankos, dar-gi mažiau reikalingumo mokintis graikišką kalbą. Taip senobinė ir senoji Rusija turėjo įvairiuose laikuose ir palyginamai su kiekvienu šimtmečiu daugias žmonių apsišakiusių plačioj slavėniskoj perguldymų literatūroje; bet žmonių moksliškai apsviestų, gerai pasijįstančių su originaliais viduramžių ir senovės graikiškos literatūros, gerų mokiniojų ir mokyklų joje beveik nebuvo. Jau XVI ir XVII amžiuose jaučiasi jų reikalingumas, atsiranda visoki bandymai, bet drutos ir plačios kloties neturėjo. Šitas trukumas ir net nebutis tikro apšvietimo senobinėje ir senoje Rusijoje (Maskvos viešpatystėje), turėjo, kaip teisingai nurodė Kirijevskij, Chomiakov ir su didesnėmis išgalėmis išlukšteno Eugenius Golubinskij savo Istorijoje rusiškos cerkvės, didelę įtekme ant pažeminimo pas mus visatinos lygmalės krikščioniškosios minties, o potam ir krikščioniško doriškumo. „Jau pradedant nuo Kijevinės Rusijos, XI amž., o ypačiai perijodą Maskviškį (XVI amž.) ir rusiškų raskolnikų (galop XVII amž.), galima apkalbėti Rusiją spendiniuose linkon išlaikinio formalizmo, linkon sumaišymo mokslo su ritualizmu, dvasios su litera, paviršutiniškumo ir to, kas atsimaino, su įtalpa ir esencija. Novgorodo archi-episkopas Gennadij (gyv. XV ir prad. XVI amž.), palygintinai vienas iš mokyčiausių hierarchų savo gadynės, ir jo vienmislis Josifas Volockij, turėjo žiaurias pažvalgas, reikalavo išmušimo eretikų, gynė maišymąsi caregradiskų imperatorių į dalykus tikėjimo ir cerkvės; rodo jį negynė sagadyniečiai Nylas Sorskij, metropolitas Zosima, zokonininkai Vassianas (Patrikijev), Artemij, kunigaikštis Kurbskis. Dvasiškas apskretimas, atbūrimas ir žiaurumas, tikėjimiskas neapkan-tojimas atsižymėjo ir darbuose dvasiškos bei svietiškos vyriausybų prieš raskolnikus ir kitus kitvierius viešpatant Aleksui Michailovičiui ir daugeliui jo įpėdinių — Petru, Katarinai I, Onai. Vėliaus, nors pasiliovė žudynės (Inkvizicija!), pasiliko bet-gi administratyviska prieš-paude, policijos persekiojimai, pražūtingi dvasiskam apšvietimui žmonių, pelningi urėdininkams, kurie tokiu būdu turėjo neišsenkantį šaltinį pelnikavimų, ką jau tuli maskolij XVIII amž., kaip kniazius Potemkin, aiskiai suprat-o. Pasekmės šitokių darbų visur buvo vienokios: tarp gujamų ir persekiojamų ir jų ainių išsiplėtojo pasibaisėjimas, apmaudas ir vis didesnis didesnis susvetimėjimas, tarp gujančiųjų bei persekiojimų augo žiaurumas dvasios, puolė doriškas jausmas, nyko tikrybė tikėjimo, gaisro visoks paslankumas ant idealiskų pastangų“ (B. Lamanskij).

Bet grįžkime prie politiškos istorijos. Borisui Godunovui nemitriai sekėsi viešpatauti. Ypačiai 1601-3 m. kilus nederlingiems metams ir žmonėms bebūnojan, pakilo gandas, jog princas Dimitras gyvas yra ir rengiasi su pagelba Lenkų savo sostą užimti. Šitas apgavikas — jeigu jis tikrai tokiu buvo — su skudra ir laime mokėjo savo apgaulį vesti. Jis rodė pėvietę su ginklais ir vardu Dimitro ir deimantinį kryžių. Ažuot jo, tapęs nužudytas tulo popo sunus, o jis pats, nubogintas į klostiorij, ten tapęs slapta užaugintas. Gražus, iškalbus, jis gerą įspūdį padarė ant lenkiškų ponų. Jis apsvėdė su dukra vaivados Sandomieriaus — Marine Mnisek. Lenkų karalius paskyrė jam pensijos 40000 florinų ir leido naudotiesi tarnysta savų pavaldinių. Jis pastojų katalikui, ir tuomi taip labai Lenkams įtikio, jog jau 1604 m., armija vedinas, jis įsiveržė į Maskoliją. Tad Boris stengėsi atrodyti, jog tai jis esąs apgavikas Grigas Otrepej, rods iš gimimo bajoras, bet pabėgėlis iš klostioriaus; ir nuo Dimitro motinos jis įgijo paliudijimą apie tojo numirimą; jis reikalavo nuo Lenkų karaliaus palovos, grasindamas atkerštu. Kada tai vis negelbėjo, Boris uždrudė saviškiams susinėti su Lenkais, ir liepė patriarchui anatėmą apskelbti ant šalininkų Otrepejo, pats-gi rinko armiją. Dono kazakai pristojų prie pretendento, taip-pat padarė tytyveikos nepasitenkančių žmonių. Pirmas pergalės laimėjo pretendentas. Metėorai ant dangaus gąsdino svietą. Matydamas nelematą atmainą dalykų, Boris ėmė bandyti smarkavimus Ivano Gresmiojo. Kalėjimai prisipildė. Kankynės ir egzėkucijos buvo tankios. Caras liovėsi ir saviems šnipams betikėti. Ir štai, 13 d. balandžio 1605 m., buvęs pilnoj sveikatoj, jis umai pasimirė Maskvoje. Tuojau jo sunus, Feodoras, tapo caru apšaukintas, po sargybą motinos. Neuzilgo ir armija stoji už pretendento. Kniazius Suiskis aplinkėse Kremlio patvirtino, kad Dimitras esąs gyvas. Žmonės, šukaudami: „Šalin Godunovai“, šturmu įsiveržė į Kremliū, suėmė carą, jo motiną ir seserį, ir į ketletą dienų potam pasmaugė visus, palaidojo prastame kape, kur taipgi Boris kumas, atkastas, tapo įmesdintas.

20 d. berzelio Dimitras su triumfu įėjo į sostąpylę, o 30 d. liepos vainikavosi caru. Bet kad jis parsiveždino išdidžią Lenkų už pačią, kuri niekino išpažintojus stačiatikystos, apsiatydino svetima gvardiją, ir namie užveddino svetimus papročius, tai pasidarė suokalbis po vada kniazio Suiskio. Caras, patyręs tatau, buvo liepęs Suiskį pakarti, tačiau paskutinėje valandoje jam dovanojo gyvastį. Suiskis dabar iš naujo, tik kantrius ir mikliaus, rengė atkeršijimui suokalbi; jam pritarė popai, kurie kurdė žmones prieš carą. 28 d. gegužio 1606 m. garsas didžio varpo Maskvoje sugaudė, duodamas ženklą maištui. Suiskis su maištininkais išmūšė lenkiškąją gvardiją, įsiveržė į caro rūmą Kremliuje; caras, šokdamas per langą, nusilaužė koją, tapo basliu perdurtas ir su panieka palaidotas ant „svetimžemių lauko“. Jo pati ir giminaiciai tapo veikiai nusiūsti namon.

Suiskis dabar tapo bajoru kaipo Vosylius IV apšauktas caru, bet visatino žmonių susiejimo. Žmonės pyko už atstumimą šalin, priegtam reakcija prieš pasiūtumą augo. Vėl radosi pretendentai sosto, kurie, sakėsi tai esą Dimitrais, išvengusiais mirties, tai kitais aniais Ivano Gresmiojo. Lenkai vėl palaikė šalį kito Dimitro, kurio budas buvo panėšus į budą ir pavidalą pirmoj. Sandomieriskė Marinė prisipažino jį savo vyrų. Vėl Lenkai įsimerkė į Maskoliją. Viskas gerai ir greitai sekėsi, Maskva pati atidarė vartus, tik Troicos klostiorius laikėsi 16 mėnesių. Jau kniazius Sopin-Suiskis buvo beisgujas pretendenta, kaip štai pats mirė, o Lenkų karalius Zygmantas apskelbė karę. Lenkams sekėsi, je paėmė Smolenską, o Švedai, apleidę carą, prisidėjo prie jo priešų. Žmonės, pagėbę Vosylių, uždarė klostiorium, bet iš čion jis tapo n-

geistume jau, kad kartą pasibaig-tų tuščios terlionės laikraščiuse dėl Petrausko veikimo. Terlionės tos juk labiausiai skaudžios jų ne-mėgstantiūm, tylinčiam Petrauskui. Kagi jis kaltas, jeigu mes terliotis mėgstame, nieko geresnio surasti neįstengdami? Ir musų neva pasi-teisinimai ir išmėtinėjimai rodo, kad mes nė vieno, nė kito nemo-kame atlikti kaip reikia, motyvai, privadžiojimai, mokinimai gana tankiai parodo, kad ir mokiniojai trūksta atsakančio supratimo, kaip ir tam, kurį norime mokyti.

Tas duodasi pritaikyti ir prie operetės Petrausko. Auto-rius atsiliepimo mano, kad ji ne originališka, nes yra tokia jau farsa lenkiškoj kalboj (ji gerai ži-noma. Duodavo ją seniau Varša-vo darželių tėtruose). Tas vie-nok dar ne atima Petrausko ope-retei originališkumo. Gounodo „Faust“ painntas iš Goethes dra-mos, „Romeo ir Julija“ iš Shakespe-pearo, Caikovskio „Orliano Mer-gele“, Rossinio „Wilius Tell“ iš Schillerio, Ponchiello „Lietuviai“, Zelenskio „Konrad Wallendorf“ iš Mickevičiaus, Jareckio „Mindau-gis“ iš Slowackio, o vienok tos operos originališkos. Yra teipgi net tos pačios operos kelių kom-ponistų rašytos, o jos vis-gi originališkos. Operose mat ir operetėse cina apie muziką, bet ne apie žodžius. Ne plagiataus yra Petrausko „Kaminakrėtis“, bent sulys šių liaukų etikos ir su-pratimo, o to, ar norime, ar ne, ir mes turime laikytis, nes su sa-vo originališka etika, kaip musų tūsti vaidai rodo, netoli nužengsi-me.

Su revoliucijos dainoms yra trupu-tį kitaip. Tėn ne žodžiai, bet muzika suaudota, žodžiai revoliu-cijinėse dainose kartais visai ne sutinka su tais, kokiems muzika buvo komponuota. Musų revoliu-cijos dainoms pritaikyta, muzika iš Donizėčio, Rougono de Isle, Zano ir kitų. Šitų komponistų muzika apdirbta, čia ne reikia jau nieko pridėti, nes pridant, galima tik muziką sudarkyti, kaip tai pada-ryta pas mus su marselietė, kurią antai net teip prancūzų nekėnėn-tį vokiečiai dainuoja teip, kaip ji autoriaus parašyta. Taigi lietu-viškose revoliucijos dainose reikia vien lietuviškus žodžius prie gata-vos muzikos pritaikyti. Tame tai ir yra visas skirtumas, o jis labai svarbus. Pėrašant todėl svetimą muziką, reikia parodyti, keno ji yra.

Red.

KAS SKUNDĖ?

Sešioliktam numeri „Lietu-vo“, V-as Gaizupis ir Stankus, parašė čia bibrilją „etikos, do-ros“ ir gale „melagysčių“, ir ant galo klausė manes: Kas skundė? Koki faktai? Iškur tą išgalvo-jai?

Atsakit galėsiu, galėsiu „duot ir faktus, kurių pats buvau liudininku, arba nors girdėjau iš neabejotinų šaltinių. Dėl paran-kumo, mėginsiu duot atsakymą. Gaizupis, straipsnyj „Suom Cuique“, klausia „Progreso Ra-telio“, kas jį įbaidė su politika, moksliu ir tt. Bet reikia jį pa-klausti: kada skaitė „Progreso Ratelio“ rezoliuciją? Kodėl ra-šo apie tą, ko nežino ir nesupran-čo? Kam meluoja? Juk gerai žino, kad prelekciija „Apie gyvy-bę“ buvo penkta „Progreso Ra-telio“ — kad jįsai pradėjo savo gyvenimą 19 sausio, o ne 8 ko-vo. Kad ta prelekciija buvo vie-šai apgarsinta pirmu kartu o v-a-sario, kad plakatai buvo dalina-mi dvi savaiti prieš skaitimą! Kad publika dažinojo apie mote-rų prakalbas tik kelioms die-noms prieš jų įvykdimą, o ne ke-lioms savaitėms! Kokiame nu-meryj „Robotniko“ buvo tos pra-kalbos garsintos ir kokiū būdu? Ar bent žinantįs galėjo suprast apie ką ten rašo? Gaizupis vi-sus tuos faktus žino, vienok rašo kitaip. Kodėl? Gal todėl, kad jis susipažinęs su „elementarišką etika“ ir „korespondento parei-goms“? O gal iš „rimtumo“?

O dabar kas link skundų. Pa-gal p. Vinikailio žodžius: „Nu-ėgį ir policijos staciiją ir pasakius, ko norime, policija padavė šias priežastis neleidimo laikyti prelek-cijas: Jusų susirinkimai neat-sibūva ramiai, jie per triukšmingi. Jus raginat žmonis prie spēkos, sakydami, kad darbininkas ne-privalo nieko pirkti — jis turi pilną tiesą pasiimti. Jus atmetat valdžią ir viską dabar esantį pa-nėkintą“. Pasakė ir daugiau „priežastį“, kurios, turiu pris-i-žinti, nebuvo naujiena, nes vi-

sas, tas „priežastis“ mačiau musų ir socialistų susirinkimuose ir ži-nojau, kād tas dais prie polici-jos ankščiau ar vėliau. Bet per-tikrinus policiją, kad mums už-mestos „priežastys“ be pamato, policiją, uždavus kelis smulkes-nius klausimus, leidimą da su gerais velijimais davė.

Iš augščiau minėtų žodžių nė dvasios, nė kvapo p. Stankaus žodžių: „pasakė, kad nepasakys, (tai vis mažoziai ne verti mi-nėjimo, tik laikraštyj vietą be reikalo užima. Reikia atsakyti tik ir tai ne tuščiais žodžiais, bet svarbiais motyvais ant svarbių klausimų. Red.), kad negali iš-duoti detektyvo“, nesimato. Poli-cija, sakydama „priežastis“, paro-dė, kas skundė. Kiekvienas, ma-tydamas, kas Brooklynė dėjės, pasakys stačiai kas skundė ir kas kaltas.

Bet kaip su „triukšmais“? Kaip su „ramybe“? Juk tą „pa-žangesni vyrūčiai“ dirbo šaltu kauju; per penkis „Progreso Ratelio“ prelekcijas kėlė triukš-mus ir demonstracijas viduryj nakties, kad sukelti aplinkinių gy-ventojus. Baikavot sakysit? Bet ar žmonis suprato teip? Gal... bet, toli-toli nevisi. O juk tas viskas buvo perduota policijai žmoniu, kurių pareiga tą daryti! Kas tat skundė? Jo vardas, pra-verdė? Ar neaišku, o tą žinote ponas „Rimtuoliau“ ir tt. užsiginti negali! O vienok klau-si, nors su manim sutiksi, kad vardas skundiko yra „Kvaila tak-tika“ musų „pažangesniųj vyrų“.

Parašiau apie „Moterų Ap-švietos Draugystę“ teip kaip ją matau. Ta draugystė nėra „Mo-terų Apšvietos Draugystė“, ji yra „Moterų Politikos Draugystė“. Apie tai lietuviškos moterys pri-valo žinoti. Ji vienbalsiai nubal-savo viešame susirinkime 9 sau-sio, kad joms ir visai žmonijai pirmiausia reikalingiausia yra „politika“ o ne mokslas. Nebu-vo nė minėta apie reikalą mokslo. Prieš tą draugystę kaipp „Mote-rų Politikos Draugystę“ nulen-kiu galvą, ir linki jai viso labo, — bet kaipp „moksliška“, ir ap-švietos — nieko gero nuo jos nesitikiu.

Kartą 19 kuopos susirinkime buvo pakeltas klausimas, kas žmonėms reikalingesnis — poli-tika, ar mokslas? Atsakymas bu-vo: Mes visi žinom, kad mums šiadien politika yra reikalinga, o ne mokslas! Keno tat bus pro-gramas, kad žmonijai pirmiau-sia ir reikalingiausia politika, o ne apšvieta, nė mokslas? Šiau-čių draugystės, ar 19 kuopos? Socijalistas.

IŠ VISUR.

Pešavar apskrityj, Indijose, anglijonai 24 d. balandžio turėjo jau smarkų susirėmimą su suki-lusiais kalnų gyventojais. Angliš-kos kariumenės vadovas metėsi ant sukilėlių su visoms savo pa-jiegoms ir juos nustumė toliau į kalnus. Anglijonai mušyje nužu-dė 60 kareivių. Kiek žuvo sukilė-lių, tikrai nežinia. Buvo teipgi smarkus mušiai aplinkinėse Shab-kader.

Anglijos pakrantėse pasazie-rimis garlaivys „St. Paul“ susi-muše su Anglijos kariškuoju skraiduoliu „Gladiator“. Prie to pradžio ir tulas žmonių skaitlius. Išgriebė jau 3 negyvelius, o truk-sta dar 23, kurie, kaip mano, tu-rėjo prigirti. Dvi sužeistos ypa-tos pasimirė ligonbuty, o 6 dar ten yra.

Rumunijos parlamentui pa-duotas užtvirtinti sumanymas prieš kerosino monopolij, arba prieš A-merikos Standard & Oil Co. Izdo ministeris parlamente, savo kalboj išsitarė: Amerikonai nuolatai šau-kia: Amerika amerikonom vien; nuo dabar mūsų šauksmu bus: Ru-munija rumūnams, bet ne ameri-konams! Rando sumanymas veik vienbalsiai likosi priimtas.

Siunčiant iš Kijevo į Peterbur-gą kunigaikščiu Mikalojuj Niko-lajevičiū visokius dokumentus, terp jų ir planus parubėzinij Mas-kolijos tvirtovių, jie liko pavogti. Kur dabar yra tie planai, nežinia. Manoma, kad juos turi jau koki užrubežių Maskolijos priesai.

Anglijos liaukų dirbėjai nuta-rė paleisti iš savo dirbtuvių visus darbininkus ir uždaryti dirbtuves neapbružiuotam laikui.

Už pasikėsinimą ant gyvasties Guatemalės prezidento, jenerolo Cabrera, mieste Guatemala su-šaudė 8 kariškosios mokyklos studentus. Mat Audantai, pri-imant prezidentui Amerikos pa-siuntinį, pildė garbės sargybą; atvažiavus prezidentui, jie į jį pradėjo šaudyti ir sužeidė kelis jo urėdininkus. Po šaudymų stude-ntams pasisekė pabėgti į kariškąją akademiją, kur juos paskui ka-riumenė suvaldė ir suėmė.

Poznaniaus prezidentas gra-fas Waldon gauna, kaip mano nuo lenkų, daug grasinančių laiškų Laiškų rašėjai žada jį nušauti, kaip neseniai nušovė Galicijos gu-bernatorių, grafą Potockį.

23 d. balandžio atkako Ber-lynan 50 prancūziškųjų studentų atkankyti Berlyno universitetą. Vo-kiečiai studentai, profesoriai ir rektorius priėmė prancūzus labai širdingai ir karštai.

Ant Filipinų salų, mieste Ma-nilėj, 24 balandžio likosi pakarti du sukilusius prieš amerikonus, patekę į jų rankas, vadovai čia-buvių moro giminės — Omongs ir Fernandez. Išteisinimui savo pasielgimo, amerikoni jįs per-stato plėšikų vadovais.

Parodymū chinečiams savo galybės, Japonijos ranžas nuspre-dė siųsti į Chinų nuotus kariško-jo laivyno 15 didelių laivų.

21 d. balandžio bandyta už-mušti Guatemalės prezidentą Ca-brerą. Vaziuojant jam iš privatiško jo gyvenimo ir prezidento rūmų priimti Amerikos pasiuntinį Henza, studentai pra-dėjo laidyti į jį švičius; vienas šu-vis prezidentui nutraukė pirštą.

Italijoje, vietoj laukiamo pa-vasario užstojo šalčiai. Medijo-lane ir Perugijoje gerai pasnio. Italija vienok priguli prie šilčiaus-ji Europos kraštų.

Venezuelės sostapilėj, mieste Caracas, apsiereikė azijatiškas maras. Buvo čia du apsigimiai. Turtingesieji gyventojai bėga iš miesto į krašto vidurius.

Vengrijos sostapilėj Peszte smarkiai siaučia šiltinės. Sulys paskutinių žinių — penki gyven-tojų nuomščiai serga šiltinėms.

26 d. balandžio pietinėj An-glijoj siautė smarkios sniego dar-ganos. Snigo visą naktį ir ant rytjoaus iki pietų. Kaip kur snie-gu yra ant 8 pėdų giliai.

Maskolija, liaukų varstotuose Clyde, Anglijoj, užsteliavo pen-ki kariškus laivus, kurie bus di-desni už didžiausius kariškus lai-vus Anglijos laivyno.

Indijose, prieš Anglijos val-džią sukilo Pešavaro apskrício kalnų gyventojai; prie sukilusiu prisidėda daug kaimyniškų tautų, net afganai. Skaitlius ginkluotų burių siekia jau 10000 kariauto-jų ir jis nuolatai didinasi. Angli-jos valdžia, sukilusių suvaldymui išsiuntė pulkininką Wilcox su 3200 kareivių ir 18 kanuolių.

Paryžių nusišovė svinis tur-tingiausio pasaulėj žmogaus, Leo-poldo Rothschildo, Pranciškus Perurgia. Patžudys Londone tu-rėjo didelį banką ir daug pinigų nužudė, įdėjęs juos į akcijas pri-gavingos Rochettes kompanijos.

Vokietijoje, Frankfurte ant Maino, pasimirė, išgyvenęs 70 me-tų, uždėtojas svarbiausios žydų organizacijos „Alliance Israelite Univesille“, Charles L. Halgarten, tikras savo tautos geradėjas. Jis rengė žydams mokyklas. 1849 m. jis gyveno Amerikoje.

Australijoje, netoli Melbourne, 21 d. balandžio susimuše du trau-kiniai su pasivazinėtojais. Abudu traukiniai susidavė. Iš jo priu-ėgius ištraukė 42 užmuštus žmo-nių kunu, bet manoma, kad po griuvėsiams užmuštų yra daugiau.

Aname, Pietinėj Azijoje, sukilo gyvetojai prieš mandarinų val-džią. Anam yra po prancūzų globa.

23 d. balandžio Ryme likosi atidarytas Italijos moterų kongre-sas.

Varšavą ir uždarytas ant amžių į kalėjimą. Tuomi tarpu Dimitras tapo medioniję užmestas tulo Totoriaus. Jeigu Zygmantas būtų gūvus būdas, jis būtų galėjęs su Svedija pasidalinti Maskoliją. . . . Dabar jis reikalavo, kad jo sunus Vladislavas taptų aprinktas caru. Popai kurstė žmones, kad jų tikėjimas yra pavojus! Maskoliję pasiuntiniai Varšavoje reikalavo, tegul Vladislavas priims staciatiškystę; bet tasai iš kalno atsakė, o pasiuntiniai tapo sukimšti į kalėjimą; tarp jų buvo ir Philaretas. . . . Visose šalies pusėse dabar kilo klegės, kad reikia vyti laukan svetimžemiai. Novgorodėnai, vedami Kuzmos Minino, sukilo. Maskvoje Lenkų garnizonas buvo įsipykęs visiems savo priespauda, ir kivičams kilus, įvyko suirutės ir kraujo praliejimas. Susitaisė Lyga išliuosavimui sostai. 1611 m. Lenkai nudegino dalį Maskvos, vadinamą Bielįjį gorod. Zygmantas iš Smolensko grėsė užimti šalt. Svedai paglemžė Novgorodą, Dono Kazokai, už kurių atamano Sandomieriskė Marinė dabar buvo ištėjęsi, palaikė Vladislavo pusę. Pietuose užgulė Krimo Totoriai. Plėšimai ir žmogudystės visur, žemė nearta, vargas ir baimė viešpatauja. Vienok keletas didžiųjų galvos nenulenktė, taip-gi popai laikėsi tautos dalykų. Visatinas suėjimas Zem. Novgorode nutarė išliuosuoti šalį. Kniazius Dimitras Požarskis tapo paskirtas vadovu armijos, o Minin rūpinosi kofnisarijatu. Visur opozicija nyko. Galiausiai Lenkų garnizonas Maskvoje pasidavė, ir Maskolija pastojai laisva. Visatinas suėjimas, po ilgų tasyčių, aprinko caru Mikolą Feodorovičių Romanovą, sunų Philaretą, metropolito Rostovo, paeinančio iš Rurikio giminės.

Mikolas, po ilgų atsisakinėjimų, apsiėmė carauti (1613-1645 m.), ir abipusiai tapo, taip sakant, tautiškoji konstitucija priimta, kurią Mikolas pildė. Iš pradžių kili maistai tai šian, tai ten, bet tapo apmalšinti. Philaretas pastojai patriarchu ir gelbėjo sunui valdžios reikaluose. Užstojo gadynę reformų ir pagerinimų. Pirklyba pakilo augstyn. Suderėbys pirklybos tapo sutartos su Chynčynėnu, su Persija, su Anglija 1623 m., su Prancuzija 1629 m. Svedams reikalaujant, kad atmokėtų netik užvilktą armijos algą, bet ir paskolą Vosyliui Šuiskui suteiktą, caras mokėti atsisakė, ir todėl Karolis IX išsiuntė armiją atkėrsijimui, o tam mirus, pats Gustavas Adolphas užėmė Ingermanlandiją. 1617 m. caras užmokėjo 200000 rublių ir šalį iki Lavos linijai pavedė Svedams. Ir su Lenkais karė nelabai sekėsi, nors caras buvo Zygmantą atmušęs atgal. Jis sutarė su Zygmantu sądora 14½ metų. Bet Zygmantui mirus, caras pats karę atnaujino, ir su visu neteko Livonijos, Estonijos ir Kuršo, o laimėjo tik dokumentą, ludyjantį bajorų aprinkimą Vladislavo caru 1610 metuose.

Mirus Mikolui, 15-metinis Aleksis (1645-76) gavo globėją Borisą Morozovą, kurs troško atlošti rolę Godunovo; tačiau jis savo terionybę užsitraukė neapikantą ir galiausiai tapo išbanitytas. Aleksis įvesdino raitųjų krasos tarnystą; jis liepė išgulyti knygas apie matematiką, geographiją ir militariškąją mokslą; jis bandė įvesdinti išdirbystę šilkų ir linų; jis drąsio išdarbystę geležies ir vario kasyklų. Iš Amsterdamo jis partraukė laivadarbių pastatymui flotilės ant Kaspijos jurių. Jis sušaukė ir visatiną tuomų suėjimą pataisyti kodekse esančiųjų įstatymų. 1647 m. išėjo "Ulozonije", ypatingai iš rankos kniazijų Odojevskio ir Volkonskio; čion, tarp kitko, rukytajams tabako pypkės liepta nupjaušyti nosis. . . . Patriarchas Nikonas, 1655 ir 1656 m., sušaukė cerkvės conciliumus pataisyti bažnytinių knygų, kurio dėlei kyla schizma "staro-abriadeų" arba "raskolnikų"; šale to pralobusioji popija reikalavo sau augstėnės sociališkos pozicijos.

Lenkai laikė kazokus paniekinime ir nevieną jų atamaną nužudė. Štai Lengnich savo veikale "Jus Publicum Regni Poloni" sakė, kad karėviams, reikalaujantiems balsų rinkime karaliai, tapo griežtai atsakyta, ir toliaus priduria: "Cosaci, qui in iisdem, A. 1632 comitiis, idem quod milites expectabant, non sine indignatione audiebantur quod ex infima plebe cullivies nobilibus aequari vallent. Hoc illis dato responso, quod neque ad electionem, neque ad ulla publica consilia pertinerent, sed esse senatum et nobilitatis de republica agere". Galiausiai kazokai po vada Chmielnickio pakėlė maistą, įėmė Lvovą; bet 1651 m. pamušti pas Berestecką, sudėjo prisieką 1652 m. caro komisoriui Buturlinui. Kada tarp Lenkų ir Maskolijos prasidėjo imtynės 1654 m., Dniepro ir Ukrainos kazokai, zinoma, gelbėjo maskoliams, nes Lenkai žvėriškai su kazokais apsiėjo, nekenė nę jų papročių, nę ypabyčių. Kazokai turėjo Lenkams mokėti sunkią donį. Jų žemė buvo padalinta į dvarus pralobėliams, kuriems rūpėjo tik tiktai kuoni didesnis jėmimas turėti, ir todėl jie pavesdavo juomus (randas) tarpininkams, tarpe kurių buvo ir žydai, mokanti dvigubus pelnus traukti. Už tatau parėjo ir baisus sturizimas kazokų. Kada Aleksis įgijo Kijevą, Černygovą, Smolenską, tad ir Karolis Gustavas įsiveržė į Lenkiją, ir jeigu tarpe abiejų būtų sutikimas parėjęs, tai jau tuomet nebebutų likę Lenkijos. Tačiau Lietuviams bevelijant pasiduoti velyk Svedams, negu Maskoliams, Aleksis užkupo ant Svedijos, iki galiausiai 1661 m. Kardyje įvyko sutarmė su Svedais. 1667 m. sądora įvyko taipgi Andrusove: maskoliams tapo pripažinta viršenybė ant Dniepro kazokų. Bet-gi gincai kilo su Doniškais kazokais, tarp kurių Dolgorukij elgėsi išdidžiai, ir net liepė nužudyti brolių atamaną Stenkos Riazino. Tasai pakėlė maistą, naikino Pa-volgus, užgulė Astrachanį; bet neskyj sumuštas Dolgorukio, tapo tojo prikalbintas vykty į Maskvą pasimatyti su caru, kur sumintas, jis tapo 1671 m. nužudytas kaip maistininkas drauge su savais palydovais. Dabar maskoliai iškarsė 12000 kazokų pakelėsi, ir tuomi taip išgąsdino Dniepriškius kazokus, jog šitie pasiulė savo šalį sultonui Mohamedui IV. Lenkams besipiesant su Turkais, Aleksis numirė 1676 m., ir iš trijų sunų Teodoras (1676-82), silpnos sveikatos, tapo caru. Karės su Turkais nebuvo be kloties. Turkams besitinkint užimti Vengriją ir pietinę Vokietiją, 1680 tapo sątaika padaryta, ir Maskolijos rubežiai į pietus pastumti, su sąlyga, kad nebus statomos drutvietės tarp Bugo ir Dniestro. Čion kazokai vėl persimetė į maskolių pusę. Namie Teodoras įvesdino keletą innovacijų, ypačiai panaikino "razriadnas knygas" bajorų ir paprotį "miestniecystos", kurios dėlei tarpe bajorų kildavo tiek ginčų. Patariant Vosyliui Galicinui, caras liepė sunesdinti visų bajorų knygas, neva jų peržiūrėjimui, ir sausyje 1682 m. visas sudegino. Neuzilgo ir pats Teodoras mirė, palikdamas įpėdiniu pusbrolių Petrą.

Sophija (1682-89) stengėsi sostą patikrinti silnapročiui Ivanui, kurį ji mylėjo. Josios pakalbinti šaliai ("striečiai") užėmė sostą, išvyjo Nariskinus su Petru. Vienok Sophija apšaukdino Petrą sąvaldymieriu, bet pati paėmė regenciją ir pasikvietė Galiciną į talką. Striečiai augo spekose ir nuolatos reikalavo lobų; du jųjų maistu apo ursiai nuslopinti Sophijos. Dabar patriarchas Niko-

(Toliaus bus)

VALCAS.

Kaip tai smagu yr valcą šokti;
Kas gali apskait?
Jei jo nemoki, eik išmokti,
Eik, eik pašokti bandyti!
Pamisyk, kiek džiaugsmsi praleidi,
Jei šokt nemėginsi!

Jei teip gyvybę apsilėidi,
Tik kam dar gyvenai?...

Muzykė griežia švelnų taktą...
Merginai žiurai tu į kaktą,
Vėliaus pažiurai į akis...
Bet kas tą viską apskaitys!
Ji spaudžia prie tavęs krutinę,
Su kojomis dar sutartinę;
Tu apsiglėbęs ją laikai;
O tai išganymo laikai!

Jei tu nestengi meilę rasti,
Eik, skubyk, valcą šokti!
Juk tai nesunku susiprasti,
Jog tau tą reik išmokti.
Čia bus proga susipažyti,
Glėbiuotis ir bučiuoti,
Potam galėsi, pamažyti,
Lengvai apsipachuoti.

Muzykė, kaip vilnis liuliuoja,
Lyg, tartum, meile kas kvėpuoja;
Jos taktas teip švelnus, dailus,
Ir teip priimnas ir meilus!...
Visi sukibę sukais, šoka,
Visi linksmi, jog šokti moka.
Sukibę vis po du, po du...
O tai saldu, o tai saldu!

Kaip tai smagu, kad prispaudi;
Sirdis tik: tuk-tuk-tuk...
Išrodo lygiai perlus audi —
Vis tuk-tuk-tuk-tuk-tuk...
O jausmai, akys! ypač akys,
Tikrai, lyg koks medus!
Bet joks medus teip nepakakys,
Nes teip nėra saldus!...

Ar tu žinai, ką tu praleidi,
Jei šokt nemoki, apsilėidi?
Tu neįmanėsi visai:
Praleidi visą laimę! ai!...
Tikrai, tikrai tie darg išmanė,
Kurie šokinį prasiimanė:
Nė viens tolygaus neįsiras,
Nors galas žino kiek supras.
Jonas Viskoska.

P. Lafargue

Labdarybė, pirmiausia ir dabar

Vertė M. N-as

I.

SENOVĖS PAGONŲ LABDARYBĖ.

valstybės pasieniuose, arba įnešdami į legijonus (pulkus) valstybės kariūmenės, ir jų suvaldymui turėjo neskyj spausiti juos. Policijos darbininkas garbingai užbaigė tą mieširdybę. Policijos amatas buvo teip paniekintas, jog valstiečiai atsisakydavo jį pildyti. Atėnų valstybė užlaikymui tvarkos turėjo paimti vergus, paprastai skytus, leido plakti rykštėmis ir botagais; dabar, vadinasi, laisvuosius valstiečius vergai mušė ir kankino. Romos, cėsoriai nusamdydavo tam tikslui barbarų būrius — gatus, gerulius, skandinavus ir kitus; šie išvaikydavo keliančių maistą gaują su vėzdais ir botagais, nes jie tarė, kad neverta ir būtų nužeminimas vartoti prieš juos karės ginklus. Garsus skandinavų karžygys Harald Hafagr, kuris desimtam amžiuje svienijo ir sutvarkino Norvegijos valstybę, buvo kita kart stovėjęs ant sargybos priegangje karališko rumo Konstantinopolyje. Apaštalai ir bažnyčios tėvai razdavo tarp šių žmonių, palaikomų iš valstybės ir pavienių ypatų labdarybės, daugiausiai savo pasekėjų pirmųjų krikščionių gadynėje.

II.

VYSKUPŲ IR VIENUOLIŲ LABDARYBĖ.

Bažnyčios tėvai ir vyskupai pirmųjų amžių krikščioniškos gadynės pririnko sau pasekėjų krikščionybės išgyvenimus, atratusius nuo darbo ir mėgstancios plėšimus miestų gaujų rytinėj romėnų valstybėje. Mės matėme, jog apaštalai, parinkdami šventuosius ir tinkančius, neperdaujo reikalaujant; lygiai elgėsi ir jų įpėdiniai. Jeigu jiems pavykdavo kartais pritraukti, suvaldyti ir vesti šitą spiečių pasileidusių ir nusibadėjusių dykduonių, kurie darydami maistus gana tankiai apilėsdavo išstus miesto kvartalų (dalis) ir dargi padėgdavo, tai jie galėjo iš jų nukalti sau baisy ginklą, su kurių pagelba jie galėjo priešintis cėsoriams ir jų vietininkams provincijose ir užimti jiems savą valią. Buvo tai didvyrių gadynė krikščionybėje. Vyskupai pasiimdavo ant savęs maitinti ir drauge mokinti šituos driskius (lazzaroni), idant vienu sykiu nutverti juos už pilvo ir galvos ir tuomi juos suvaldyti. Kalnuotojo Egipto vienuoliai nebuvo tai lyg viduramžių veidmainingi daktikai, girtuokliai ir baurūs, purvini ir nevalūs, niekadėdžiai, bet ramūs ir darbštūs diečiai-artojai, užsiimdami arimu plačiausių laukų, kurių vaisius jie gabendavo Aleksandrijos vyskupams ant plėkščių, jų pačių padarytų ir iriančių laivų, idant anie juos padalintų tarp sukrakščionintuos gaujos. O lobingovius gerokai reikdavo spirti duokles mokėti

ir peikti, nenorint to daryti; jeigu jie neduodavo geručių, tai vyskupai ir driskiai prispirėdavo juos prie to grumojimais ir persekiojimais:*) jie duodavo bažnyčioms ir liaudies vadovams dovanas, idant su tuomi įgyti sau ramumą nuo gatvių maiščių ir grobimų, kurie berods buvo nuožniai malšinami policijos ir kiemsargių iš barbarų algininkų, bet niekuomet negalėjo būti iš anksto apsaugoti. Ši bėdos vyskupai pasiimdavo vadovauti maišatyse ir grobime: šventasis Kyrillas, Aleksandrijos patrijarcha, buvo kurstytoju ir vadovu ano žinomo sujudimo, kuriame buvo užmušta garsioji pagonų mokslinkė Ypatija, teipogi uždegta ir apiplėšta viena miesto dalis.

Baimė politikių judėjimų ir spyrė buti mielaširdingais turtinguosius krikščionis ir vyskupas Byzantijos valstybėje. Šventieji Kyrillas ir Jonas Auksaburnis buvo vikrūs ir nę kiek nesibijanti nuožmių darbų ir užpuolių demagogai, kurie suvadždavo gaują, skelbdavo pamoksluose pavargėlių karę prieš lobinguosius ir uždegdavo liaudies pasiutimą ir ją vezdavo, kad net cėsoriai apsiastui savo barbarų sargybos prieš tai sudrebėdavo. Berods, kaip tik vyskupai užmetė savo valią cėsoriams ir jų vietininkams — gubernatoriams provincijose, jie padėjo šalin savą rustybę ant lobingųjų ir galiųjų ir metė savo demagogiškus žaislus. Beturčiai, kurie pagal apaštalų paveikslą buvo teip augstai pakėlė save kaip Dievo išrinktieji, nuo to laiko nustojo jo malonės ir užtarmo; jie dabar nebebuvo tais, kuriuos Dievas parinkęs turtingais tikėjime ir savo tėvainystės įpėdiniais" (Jok. II, 5), bet tik vargšais žmonėliais, kurie reikia stipriai laikyti su nuožmumu ir kuriems reikia atimti liekanas guodos ir sauzinios per nužeminančią ir netikusią labdarybę. Dabar vyskupai paprastai stodavo po valdžios pusę, jeigu si kuomet nors mudavo žmones, idant juos įžaboti ir nuožniai nubausti už maistus. Didvyrių gadynė krikščionybėje pasibaigė.

Popeizai bijojosi liaudies sukilimų lygiai teip, kaip ir pagonų karaliai, kurių įpėdiniais jie buvo, varė toliaus jų politiką ir lygiai rūpinosi liaudies maitinimu — ne iš meilės, bet iš baimės: jie užlaikė anoną, įstaigą paskirtą tam tikslui ir pigiam pagaminimui javų, kaip brangų pagonijos palikimą. Priegtam, norintieji užimti popeizų ir vyskupų vietas, buvo prispirti lenktis ir saldiežuviuti krikščionių bažnyčiai nors jau dėlto, kad ji per jų skyrimus dar prisidėdavo, nuo jų prigulėjo teipogi skyrimai.**) Casa annona (javų valdomosios įstaigos trioba), kuri darg prisidėdavo prie parėminio popeizaus valdžios, pradžioj septynioliktio amžiaus nuo popeizaus Povilo VII laikų įgavo naują išvaizdą, idant galėtų neleistį įvairuoti ir svyruoti kainoms valgomų daigtų, butent už duoną, kuri per išstus du amžių buvo pardavinėjama Romoj dar po 4 kap. svaras, kuomet kitur pabrangimai ir badmečiai nuolatos apsilankydami naikindavo kitus kraštus. Popeizaus "javų valdomosios įstaigos trioba" buvo panaikinta revoliucijinės valdžios 1797 metuose.**)

Vienuolynės įtikimai sekė vyskupų duotąjį paveikslą ir naudojosi kiekviena proga, kad jau atskiratyti nuo geradėjų, kurias jie budavo prispirti daryti iš politiškos gudrybės atžvilgiu; dėlei vargstančių "brolių Kristuje" jie nustojo rūpintis krikščionių pavargėliais; jie nebedalino jiems kasdieninę duoną, bet buvo dar per daug dosnūs maldoms. Vienuoliai nedirbo žemės, idant nusiųsti javus ir maistą padalinimui tarp vargstančių skurdą tikinčių; jie pasigaminavo daugybę vergų ir baudžiauninkų, idant patiems atsiluosuoti nuo bent kokio produktyvsko darbo ir kad galėtų toliaus pašvesti save vien elgetavimui ir viliojimui palikimu. Abbatystė St. Germain-des-prės, ties Paryžiumi, buvo devintame amžiuje savininkė didžiausių dvarų, kurių apdirbimą turėjo atlikti žmonių burs susidedą iš daugiaus kaip 9000 baudžiauninkų ir lazinkinų; bet jie nebuvo kokių išėmimų: visos viduramžių Europos vienuolynės turėjo žemės neapmotomos platumos; nemint jau apie dvarponio tiesas, kurias jie pildydavo teippat gerai, kaip ir feodalai baronai, jie indavo dar, kaip vyskupai ir klebonai, desimtą dalį užderėjusių javų. Vienuolių vaisingumas su žmonių duosnumu ir dalinimas kartas nuo karto maisto nebuvo jiems didele našta. Desimtinė ir cyžės, kurias jie gaudavo, buvo duodamos mezliavomis (produktais); o kadangi, neturint gerų kelių ir gero susiešimo, nebuvo galima parduoti ir šiaip su pelnu apversti javus, daržoves, kiaušius, vištas ir kitus laukininkystės daiktus, iš kurių susidėdavo mezliavos ir pyliavos, tai jie verčiaus išdalindavo, kol dar nesugedo, po priedanga pakeleivių vaisinimo ir dalinimo alužnų pavargėliams. Jeigu jie dalindami daržoves, javus, ir net mėsą, kurios negalėdavo patys suvartoti — toks buvo jų perkelius! — parodydavo šioji-tokį duosnumą, tai sykštadavo lyg beširdžiai šeiminingai-taupikai su vynu, kurį jie užlaikydavo ir pasigindavo. Vienuolynių sklepai buvo garsūs tiuom, ir tas garsas buvo tikrai užpelnytas ir labai praplėtes. Vynas ir skanus pietus buvo svarbūs, butinai reikalingi dalykai, išganymui dušios, vienuolių ir augusių bažnyčios kunigų, tų pačių, ką su gliu persitikrinimu bandė užkerėti išalkusių pavargėlių mūrmėjų lyg vėlnio vaidinimus ir jiems skelbdavo per pamokslus pasninkus ir kuno marinimą.

Vienuolių ir vyskupų labdarybė, kuri apsiereikšdavo tame, jog dykai dalijama buvo tas, ką jie patys negalėjo suvartoti, perduoti ar sutaupti, buvo pagaminta baimės, — bet jau ne prieš pavargėlius, tačiau prieš ponų podalų ir pulkų besivaliojančių karėvių, kurie sukdavo po tą kraštą. Tankiai jie api-

(Toliaus bus.)

Iš visur.

22 d. balandžio Londone pasimirė buvęs Anglijos ministerių pirmininkas Campbell Bannerman; pasimirė jis nuo širdies ligos. Vėlionis gimė 1836 metuose.

20 d. balandžio visokiuose Vokietijos kraštuose buvo smarkios sniego darganos. Šaltis buvo 22° Fahrenheitio termometro.

23 d. balandžio pasimirė caro adjutantas, pagarsėjęs karėj su Japonija, jenerolas Linevič. Pasimirė jis nuo plaučių uždegimo. Jenerolas Linevič turėjo 68 metus.

Lubline, Lenkijoje, suarestavo 300 vienos dirbtuvės darbininkų. Dirbtuvęj policija rado ginklų krautuvę.

Respublikoj Ecuador, pietinėj Amerikoj, mieste Guayaquil siaučia vis labiau indiškas maras.

VIETINĖS ŽINIOS.

Vaisių pardavinėj grekonio Louiso Karamozes, ant kertės Division str. ir Western ave. pereit nedėlios dieną susirinko pulkas jaunų vaikinių ir užpakaliname kambaryj kazyravo, o pardavinėj 3 merginos valgė "icecreamą". Tuom tarpu iš gatvės atėjo koksai vaikinai vaisių nusi-pirkti, bet dėl kainos susibarė su pardavinės savininku; j barnius įsimaisė ir kazyravė vaikinai. Atėjėlis išsitraukė revolverį ir j savo priešus paleido keturis šūvius, kurie gerai pataikė. Vienam vaikiniui jis įvarė kulka į krutinę, du kitu pašovė į pečius. Sovejas likosi suareštuotas; jis teipgi grekonis.

Chicagoj pradeda siausti rauplės. Sveikatos užveizda persergsti naujai nuo 1 d. gegužio užimancius gyvenimus ir reikalauja, kad jai būtų pranešta, ar terp išsikrausčiusių gyventojų ne buvo džiova šergančių, kad galėtų atlikti reikalingą gyvenimų dezinfekciją. Pereitą sanvartę Chicagoj pasimirė 623 ypatos: 375 vyriškai ir 248 moterys. Daugiausiai mirčių, nes 78, buvo nuo džiovos, nuo plaučių uždegimo 112. Užmūstų buvo 36.

Pereitos nedėlios vakare, South Chicagoj likosi nudurtas 46 metų duonkepės Tamošius Leičinskis. Nudurė jį darbininkas Toni Siehe. Mat tarp šių vyrų buvo nuo seniai nesutikimai, nedėlioj tik užbaigė juos peilis, kuris pateko į širdį ir Leičinskis ne gyvas puolė ant žemės. Atsitiko tas Leičinskio gyvenime pn. 3666 The Strand str. Iš syk užmūšėjas pabėgo, bet paskui jį suėmė.

Dėl stokos darbo, savo gyvenime pereitos nedėlios dieną nusizudė 63 metų murininkas Henan Emmett, gyvenantis pn. 1181 N. Robey st. Mat Emmett nuo šesių mėnesių negalėjo rasti sau darbo ir buvo sunkenybė savo šeimynai.

Ant kertės Claredon ave. ir Sheridan Road likosi greitai bėgančio automobilias pervažiotas Robert Longrich. Pervaziavo jį prezidentas Tenant Motor Co.

Redakcijos atsakymai.

Mikui Toniui. Nieko savo rašte Tamista naujo nepaduodi, tik paantrinti tą patį, kas jau sykį tilpo. Antrinti nuolatos visų patį negalima, todėl ir raštelis netilps.

ATYDAI CHICAGOS LIETUVIŲ.

Ateinančiose savaitėse atsilankys į žmonių gyvenimus agentai "The Chicago Directory Company", kurie rinks žmonių vardes ir adresus Chicago miesto adresu knygai. Todėl paduokite tiems agentams teisingai savo pravarės ir adresus, kad jie galėtų surašyti į tą knygą. Kiekvienas Chicago gyventojas turėtų paduoti savo tikrą vardą pravarde ir adresą, nes tas yra didele pagelba nevien miestui, bet ir patiems gyventojams. Agentai tos kompanijos turi prisiegti gūzikutį su parašu: "The Chicago Directory Company" ir nešiojasi su sa-

vim mažąją ar didžiąją adresu knygą. Paduokite tiems agentams pilnas informacijas. "Lietuvos" Išeistuvė.

APGARSINIMAI.

STIPRUMAS NUO VALGYMO.

Mės visi valgomie, idant užlaikyti savo stiprumą, bet mums nereikia tikėti j tai, kad juo daugiau mės valgysime, juo stipresniais busime. Tas priklauso daugiaus nuo to "ką" mes valgome, o ne nuo "kiek" valgomie. Biskis maitingo maisto padaris mum daugiau gero negu didelė daugybė nevertų valgių. Bet buva atsitikimai, kad pilvas neprimta tiek maisto kaip visuomet arba atsisaką priimti kokį nors maistą visai. Tasyk yra laikas imti Trinerio Amerikoniskąj Elikysrą Karčiojo Vyno, kuris netik privers pilvą ir jo gromulas prie didesnio veiklumo, bet ir sustiprins šitą organą jo darbui. Vartok šitą vaistą trumpą laiką ir tavo gromuliojimo sistema sustiprės gana, kad sugromulioti visokį maistą ir paversti jį į gryną kraują, kuris veikia išdalis stiprumą, gautą nuo valgyimo, visoms kuno dalims. Trinerio Amerikoniskasis Elikysras Karčiojo Vyno vertėtų būti vartojamas visose ligose, kurių svarbiausiais apsiereikimais yra nužudymas valgomu ir kuno silpnumas. Ganimas aptiekose. Juozapas Gatnaris, 612-622 Ashland Ave., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

PASILINKSMINIMO VAKARAS!

Motery Draugystė "Apšvieta" parėngė pasilinksmimo vakarą, Subatoj 2 d. gegužio Fellowship svietainėje 869 — 33 Pl. Pelnas eis apmokėjimui lėšų siuntimo delegatės į Amerikos Lietuvių Moterų susivaiavimą, busiantį Brooklyne, N. Y. birzelio mėnesy. Įėjimas 25c. porai. Draugai ir draugės, užjaunanti mūsų tikslui teiktės atsilankyti kuoskaitlingiausiai.

Komitetas.

"AUSROS" DRAUGYSTĖS SUSIRINKIMAS.

Chicago. Nedėlioj, 3 d. gegužio, 1:30 val. po pietų atsisbus Fellowship H. svietainėje, 869 — 33rd Pl. "Ausros" draugystės susirinkimas, ant kurio turi butinai atsilankyti visi sąnariai, nes reiki daug ir svarbių reikalų aptarti. Kviečiame teipgi ir norinti prisirašyti.

Komitetas.

Lietuvių Giedorių Draugystė "Birutė".

scenos Žemkalnio melodramą GG stato pirmu kartu Chicagoj ant scenos Žemkalnio melodramo

"BIRUTE"

Muzika M. Petrausko. Nedėlioj, 31 gegužio, 8:15 vak. INTERNATIONAL THEATRE

kampas Wabash ave. ir Hubbard Court (trys blokai į pietus nuo Van Buren St.). Tikietų kainos: \$1.00, 75c, 50c ir 25c. Ložos po \$9.00. Choras iš 150 ypatų.

Veikalas parodo kaip "Birutė", paprasta Palangos mergaitė, tapo moterimi Didžio Lietuvos kunigaikščio Keistučio. Veikala paimtas iš istorijos, parodo jame būdą, apredalus ir tikėjimą senovės lietuvių, mūsų prabotų, ką kiekvienas lietuvis turi butinai pažinti. Užtai raginkite atsilankyti visus savo draugus ant "Birutės", nes daugiau, gal neteks matyti šitą perstatymą.

APGARSINIMAS.

Pranešame lietuviams Wilsono, Pa., kad Sv. Jono Krikštytojo vietinė draugystė pasiryžo priimti naujus sąnarius numazinto įstojimo mokesčiu, todėl aplinkiniai lietuviai ypač dirbantieji anglų kasyklose, kur gyvastis žmogaus yra visuomet pavojuje, pasinaudokite iš šitos progos. Šita draugystė rupina si palaidojimu mirusių, šelpia ligonius, mokedama po \$6.00 ir sąvaite, ir našles bei likusius vaikus. Draugystė sutverta neruto pamato ir gerai stovi neuri prisiegti gūzikutį su parašu: "The Chicago Directory Company" ir nešiojasi su sa-

gužio. Susirinkimai buvo nedėlionis po 7-tą dieną kiekvieno mėnesio. Kaip knygos užsėdarys įstoimo mokestis vėl pabrangs, todėl naud. itės iš progos.

Komitetas.

SUSIRINKIMAI.

Mitingai Dr. J. Apeizdos Dievo, Chicagoje, bus laikomi kas paskutinė nedėlionis kiekvieno mėnesio 1 val. po pietų Stan. Leščinsko salėje, 3400 Auburn Ave., kerte 34 gat. Sqnarij minėtos draugystės teiksia už įsidėmėti. Sekantis mitingas bus nedėlionį 31 d. gegužio Dr. J. Apeizdos Dievo.

Komitetas.

SKAITYTOJAMS.

Skaitytojams, kurių pnumerata už "Lietuvą" pasibaigė ir išsiol jų neatnaunimo, ši "Lietuvos" numerį siunčiame paskutinį. Kurie tad norite, kad nebūtų "Lietuva" sulaukta, tai pasirūpinkite prisųti užmokesčių tuojau.

A. Olszewski,

"Lietuvos" išleistoja.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo švogerio Juozą Bergeho, Kauno gub., Raseinių pav., Tenenių parap., Piaulakių kaimo, apie 15 metų kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksia duoti žinią adresu:

Marijona Pužienė,

3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugų Jurgio Bruko ir Antano Kizivčiaus, abu yra gyvenę Westvillėje, Ill. ir abu paeina iš Suvalkų gub., dzukai. Jie pats ar kas kitas teiksia duoti žinią adresu:

Wm. Brooks,

Georgetown, Ill.

Pajieškau M. Staselio, Kauno gub., Vilkmergės pav., Ašėgalų kaimo, Subačiaus val., gyvena kur apie Waterbury, Conn. Jis pats ar kas kitas teiksia duoti žinią adresu:

Jonas Stake,

132 S. String St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolių Kazimiero ir Antano Stančikų, Kauno gub., Vilkmergės pav., Biko-rių sod., Kupiškio vol. ir para-jos. Jie pats ar kas kitas teiksia duoti žinią adresu:

John Stančik,

P. O. Box 431, Johannesburg, South Africa.

Pajieškau savo pusbrolio Pranciškaus Gudergio, Kauno gub., Šiaulių pav., Radviliškės parap., Birvainių sod., 16 metų kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksia duoti žinią adresu:

Antanas Matulis,

211 Frst St., Elizabeth, N. J.

Pajieškau darbo mėsos parda-vykoje, tą darbą dirbait kelis metus ir esiu su juo gerai apsi-pažinęs; kalbu lietuviškai, lenki-kai ir angliškai. Atsiųskite ad-resu: A. Baublis, 3220 S. Auburn Ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Kazi-miero Adomavičiaus, Kauno gub., Šiaulių pav., Vaigavos parap., Barskų sod., 4 metai kaip Ameri-koje, 3 metai atgal gyveno Mel-rose Park, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksia duoti žinią adresu:

Adomas Kasparavičius,

4545 S. Hermitage av., Chicago, Ill.

Pajieškau savo švogerio Motie-jaus ir Pijuso Kvedų, pirm dvejų metų gyveno Waterbury, Con., ir Jon Paleko, visi trys Suvalkų gub., Marijampolės pav., Balbieriškės gub. Naujos Utos sod.; turiu jį labai svarbų reikalą. Jie pats ar kas kitas teiksia duoti žinią adresu:

Antanas Suipais,

49 Harkins Lane, Wilkes Barre, Pa.

Pajieškau savo draugo Anta-no Ivanauko iš Kuršėnų mie-stelio, Šiaulių pav., Kauno gub., suvirsūm 10 metų kaip Ameri-koje, pirmiau gyveno Chicagoje, Ill. Jie pats ar kas kitas teiksia duoti žinią adresu:

Antanas Suipais,

49 Harkins Lane, Wilkes Barre, Pa.

Pajieškau savo pačios Magda-lenos Kalasauskienės, po pirmu-tiniam vyriui Vaiciūnienė, po tė-vais Jusiūnienė, ji yra 5 pėdų 4 colių augščio, tamsių plaukų ir veido, biskį traskiai šneka, ir angliškai jau šiek tiek pramokus, senesniai jau Amerikoje, pametė mane jau 11 metų, paėmus su savim keturis vaikučius — Ado-melį, Magdute, Onutę ir Petru-ką. Už viską pereitą aš jai do-vanoju, kad tik ji su vaikučiais sugrįžtų pas mane, bet pirmo te-gul duoda žinią per laisną ad-resu:

A. J. Kalosky,

Kraus Park, W. Governor St. Springfield, Ill.

Pajieškau Pranciškaus Sim-kaus, Kauno gub., Raseinių pav., Kvedainių parap., Gvaldy sod., 3 metai kaip Amerikoje, atvaži-vo į Elizabetę, o paskui išvažiavo į Bostoną. Jis pats ar kas ki-tas teiksia duoti žinią adresu:

Jokubas Jaunus,

211 First St., Elizabeth, N. J.

Pajieškau savo draugų, Prano ir Marės Sakių, Kauno gub., Šiaulių pav., sodos Silakių ir Kazi-miero Ramanauko, pirmą gyve-vo Bostone, Mass. Jie pats ar kas kitas teiksia duoti žinią ad-resu:

Bened. Zalis,

Box 166, Charleroi, Pa.

Pajieškau savo pusbrolio Juozo Augustaičio, Suvalkų gub., Vla-dislavo pav., Silgalių valsčiaus, Žiturių kaimo, Sudargų parap., apie 20 metų kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksia duoti žinią adresu:

Juozas Augustaitis,

400 New Grove St., Wilkes Bare, Pa.

Pajieškau M. Staselio, Suvalkų gub., Vilkaviškio pav., Ašėgalų kaimo, Subačiaus val.; gyvena kur apie Waterbury, Conn. Jis pats ar kas kitas teiksia duoti žinią adresu:

Jonas Stake,

132 So. String St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolių Fran-ciškaus, Antano, Vincento ir Pet-ro Simkų, Kauno gub., Raseinių pav., Skandvilės val., Semėnų sod., pirmiau gyveno Chicagoje, Ill. Visi jau per 10 metų kaip Amerikoje. Jie pats ar kas ki-tas teiksia duoti žinią adresu:

Barbora Simkaitė,

860 — 34 Pl., Chicago, Ill.

Pajieškau savo dviejų brolių Viktoro ir Adolfo Radavičių, Kauno gub., Raseinių pav., Kal-tinėnų val., iš Riežgalių palivar-ko; pirmiau gyveno Chicagoje, Ill. Jie pats ar kas kitas teiksia duoti žinią adresu:

Antanina Radavič,

600 Collinsville av., E. St. Louis, Illinois.

Pajieškau savo vyro Stanislo-vo Tautko, Kauno gub., Šiaulių pav., iš Užvenčio miestelio, apie 7 metai kaip Amerikoje, gyvena Spring Valley, Ill., turiu svarbų reikalą ir meldžiu atsiskaityti ad-resu:

Agnieska Tautkienė,

Cor. Marshall & Small St. Progress Hotel, Johannesburg, Transval, South Africa.

Ant randos puikus 7 ruimais gyvenimas, garu sildomas, gazo ir elektros šviesa, šaltas ir šiltas van-duo visada. Atsiųskite pas A. Olszewski, 3252 S. Halsted st.

A. J. Kalosky,

Kraus Park, W. Governor St. Springfield, Ill.

Pajieškau savo draugų, Prano ir Marės Sakių, Kauno gub., Šiaulių pav., sodos Silakių ir Kazi-miero Ramanauko, pirmą gyve-vo Bostone, Mass. Jie pats ar kas kitas teiksia duoti žinią ad-resu:

Jokubas Jaunus,

211 First St., Elizabeth, N. J.

Pajieškau savo draugų, Prano ir Marės Sakių, Kauno gub., Šiaulių pav., sodos Silakių ir Kazi-miero Ramanauko, pirmą gyve-vo Bostone, Mass. Jie pats ar kas kitas teiksia duoti žinią ad-resu:

Bened. Zalis,

Box 166, Charleroi, Pa.

Parsiduoda barzdų skutykla ke-turioms kedėms, puikus šios ma-dos stiklai. Gera proga lietuviui, kadangi skutykla yra lietuvių ap-gardoje. Aš užsidėjan sankrovą ir būtinai skutyklą turu parduoti, kad ir apygyiai. Atsiųskite rei-čia adresu:

Joe Santangelo,

2413 Kensington Avenue, Kensington, Ill.

Parsiduoda plotas žemės su di-deliu sodu, dvejomis stumomis ir kute Kalvarijos miesto laukuose, Suvalkų gub. Norinti arčiau at-sizinti teiksia kreiptis į "Lietu-vos" redakciją.

GERAS DARBAS.

Parduotojams garsingios kny-gos "Raisto". Reikalaujama agentų pardavinėti "Raistą" kiekvienoje lietuviškoji kolonijoje, miestuose ir kaimuose dideliu pelnu. Teiraujanties reikia pa-dėti adresus: J. Nanjokas, Madison Sq. box 189, New York, N. Y.

ATIDAI PIETŲ DALIES!

Reikalauju pinigų tuojau. Kaina tik \$200.00 — \$200.00 įmokėjimui. Nelauk apžiūrėti mano keturiams kambariams grįžios, Pietvakarinis kampas 37-tos Pl. ir Sacramento Ave. Sėdyba 41x 125. Grįžia gerame stovyje. Kas pirmesnis, tas geresnis. Imk ka-rytą pas Archer Ave. ir 38 gat. karą iki Sacramento Ave. ir paėk iki 37 Pl. Rasi-namie kas vakaras ir šventomis dienomis.

SAKAU! Niekas netgi gerai nepadaro pa-veiksų, kaip lietuviškas fotogra-fas. Atlieka darbą artistikiškai; kuopuikiausiai perdirba iš mažių didelių sulęgų sūtaros kainos; už darbą atsako. Taigi Tautiečiai ir Tautietės kviečiam, atsilankyti pas J. Drizą, Portrait Studio, 500 S. 2-nd St., Philadelphia, Pa.

Pranešu visiems pirkusiems ir norintiems pirkti farmas Mis-souri's valstijoje, kad aš išvažiuo-jų į ten 5 d. gegužio mėn. Kas nori ten važiuoti, ar atsižinti ką apie farmas aplinkės, tegul atsiųskia upatikiškai ar laišku į A. Dobkevičią, 3238 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Pranešu savo draugams ir pa-žystamiems, kad atidarau saliną po nr. 26 W. 25 st., Chicago, Ill. 2 d. gegužio, kur bus gaunama šaltas alus ir gera degtinė ir kve-pianti cigarai. Nepamirškite atsilankyti ant iškilmingo atidarymo. Su guodone

A. Bruknis.

A. OLSZEWSKI,

3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Reikalavimai.

Reikalauja lietuviško agento. Turi būti teisingas, turėti pažintį ir įtekę tarp lietuvių. Atsakan-čiam vyriui turiai gerai apmokamą pasilūpinimą užpelnauti. Platesnės žinios rašydama paduok ma-ziais du išitikimus palidijimus.

Chas. Urnich,

45 La Sale St., Chicago, Ill.

LIETUVIAI:

Dėkites prie mūsų Lietuviškos Naujokijos daržyne Tekų; dirb-kite sau ir bukite patys sau po-nais. 5 ar 10 akry žemės atne-jus gryno pelno nuo \$2000 iki \$5000 per metus. Vienas žmogus padarė gryno pelno \$1000 nuo vieno akro vymmedžių. Daržovės, vnuogos ir vaisiai atneša nuo \$200 iki \$600 nuo akro. Geriausia žemė ir sveikiausias oras iš visos Amerikoje.

Su keliais šimtais gali pradėti. Pirkusiems parpiname darbą su gera užmokesčiu.

Chas. Urnich, Užveizda,

45 La Sale st., Chicago, Ill.

MOKINKIMES PATYS!

Gramatiką angliškios kalbos mokytis be mo-kymo (apdaryta) \$1.25.

Valgy Druggas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokymo \$1.50.

Naujas Budas mokytis, kiti be mokymo \$1.00.

Pilnais skaitikliu per Money Order būdu adresu: P. MIKOLAINIS, Box 62, New York City.

Telefonas "Yards 7399".

Dr. Med. A. L. Graicunas

3202 S. Halsted St. Chicago, Ill. (kampas 32-33 gatvės).

Gydo visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, specialiai kiti gydavęs yra slepi-moms ir odos ligoms.

Dr. Marija Dowiat-sass

749 W. 18th Street

Office valandos: nuo 8:30 iki 10:30 rytų; nuo 2 iki 3:30 po pietų; nuo 7 iki 8:30 vak. Nedėlionis nuo 8:30 iki 11 val. Telefonas Canal 1479.

PASARGOS SKAITYTOJAMS.

1) Kada reikalauji permalyti ad-resą, dėl siuntinio laikraščio, viza-da paduok ir senąjį savo adresą. Jeigu pats gerai rašyti nemoki, tai ad-resą duok kitam, geriau mokančiam, parašyti.

2) Pinigus geriausiai siųsti per Money Orderį arba registruotame laiške. Nedėk į laisną smulkų si-da-brinį, ne aukštinę pinigų, nes jie keltinėje kopertą praplės, išpuls ir vrapuls. Geriau, vijoje smulkų, f-ek patinčių markių už tą sumą. Pašto markės pirmame tiklital vijoje smulkų, ko suma mažesnė už \$1.00. Jei suma šiekla \$1.00 ar da-ugiau, tai markių nedėkite, bet dėk-te pinigų arba Money Orderį. Jeigu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame svetkos, nesulipusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, taip kad mės ga-lėtume jas panaudoti savo laisakams. Siuntinijai markių neprilime. Mar-kes pirmame tiklital Siuntinyt Val-stijai šlauninės Amerikos, jokių kitų viešpatys markių neprilime.

3) Jeigu išpirksi Money Orderį, tai nelyk jį pas save, bet pri-siųsk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigų iš pašto gau-ti. Pasilaikyk sau tik mažąją bal-tąją kordelę, o didesniąją, mėlyną prisiskų prastame laiške, registruoti nereikia.

4) Ant laiško, kuriame užsakai kny-gas ar kitokius tavorus, nlekada ne-rašyk jokių kitų reikalų, kaip ve: korespondenciją, apgavimą, ar ką kitą, kas su užsakymais tavorais ne-tiesia, nes pas mūsų tavorų (knygų) siuntinijai yra atliekami viename de-partamente, apgarsinimai kitame de-partamente, o korespondencijos tre-tiame departamente ir kiekvienas departamentas yra po priežiūra ki-

ty upaty. Tad jeigu jus ant vienos popieros surašysite keletą reikalų, tai juos laisak turės laukti pirmame departamente kol tas jį apdirbs ir nusius antram, o ten vėl laukti kol šis jį apdirbs ir pasius trečiam. To-kius laisakus negalima ne į laisną at-siųsti, ne geras atlikti; nes pas pir-mąjį departamentą likus laisakui, ant-ram nelieka davdu. Geriausiai yra rašyti kiekvieną reikalą ant atskiros popieros, tada kiekvienas reikalas bus perduotas tam tikram departa-mentui ir visi reikalai tuom patim laiku lika atlikti greitai ir gerai.

5) Niekada nesiųsk pinigų, ne Mo-ney Orderio atskyrime laiške nuo užsakymo. Vlasda dėk pinigų ar Money Orderį į tą patį laisną ku-rilame tavorus užsakai. Nes jeigu užsakymas atels be pinigų, mes ne-galėsime ju išpildyti, vien todėl, kad pinigų nėra, o jei atels pinigai be užsakymo, mės nežinosime ką su nėra užsakymo.

6) Vlasda ant savo laisakų pasirašy-kite savo pravardę ir adresą. Nors ir tuktantį kartų mums raše, vasa-da reikla pasirašyti pravardę ir ad-resą kiekviename laiške, nes mės radę laisaką tarp 100 ar 200 laisakų be parašo ir adreso, nežinosime keno jis yra ir negalėsime atsakymo duoti.

Su visokiais reikalais rašydami pas mus vlasda adrekuokite telp:

A. OLSZEWSKI,

3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Naujos Knygos gaunamos

"Lietuvos" Redakcijoje.

Alluma ir kitos pasakos, Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Šio-ty knygytė telpa alos pasakos: Alluma, Netikri brangieji akmenys, Balmė, Du maži kareiviai, Dienynas paduklio, Mėnesienoje, Valduly, Užlausojo padangė, Atskirtimas, Vienatė, Tėvas ir sunus ir Rote, viso 12 labai gerų pasakų. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų rašyme iš žmonių gyvenimo, pusl. 136 35c

Angliškios Kalbos Vadovėlis. Tiems, kurie nori trumpu laiką pramokti angliškai susikalbėti kas-dieniniuose reikaluose. Sutaise J. Laukis. Seniai pageidaujama tokia knygytė, dabar jau yra gau-nama, ir kiekvienas turi progą pasinaudoti, ypatingai kas nemo-ka anglišką kalbą, tai dabar bus tiems auksio obuolys. Pust. 90. Kaina 25c

Aritmetikos uždavinynas. Vadovė-lis aritmetikos pradžiui; antroji da-lis.

Šita knygytė — antroji ir paskuti-nė dalis uždavinyno, paskirto arit-metikos kursui; dionai, kalp para-štai yra daroma, surinkta uždavinų su skaičiais visokio didumo. Para-šyta Pr. Mašloto. Pust. 68 prekė 20c

Astronomija, parašyta pagal K. Flamarijono ir Lockyero, A. Agar-as. Telpa: Daugaus apvalga, žvaigždynai, žvaigždžių kėlonė per visatą, Saulė, Planetos, Komėtos, krantinčios žvaigždės, žemės padėjimas pasaulėje, Mėnulis, Pasaulės įstatymai. Su daugeliu paveikėli-ly. Pust. 62 40c

Ištytytymas valiaus gyvūnų. Lek-cija Dr. J. Kulio, su daug paveikėli-ly iš embriologijos. Pust. 12. Pre-kė 10c

Koks privalo būti vaikų augini-mas ir auklėjimas? Rankius raš-ty, parašytų Dr. J. Šliupo. Kož-nam žingeidi ir naudinga knygytė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia kny-gele. Pust. 91. 25c

Kalp žmonės su ponais kovojo? Sodietys sukilimai Ispanijoje, XIV amžiuje. Parašė A. J-tis. Pust. 24. Prekė 10c

Kiškialiai. Apyška valkams. Pa-gal Kukliną, parašė A. Agaras. Gražiai aprašo apie kišklius (zaukus), su daugeliu paveikėliu, kaip kiš-kaiai gyvena ir kaip su jais valkal maioni džiaugtis. Pust. 32 10c

Lietuvių tauta senovėje ir ši-a-dien. Parašė J. Šliupas M. D. Antras tomas. Šitas 2-rias tomas apglėbia Lietuvių tautos veikalus nuo XIII-tojo iki pabaigai XVI šimtmečių. Puslapų 563, kai-na \$1.50

Lietuviai ar gerai keliais žengia-me priekyn? Nuosirdus atsiliepimas į lietuviškąją visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gru-džio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasa-ryje 1907 m. Pust. 47, prekė...15c

Lietuva tėvynė mano. Eilėlėma-pa-rnė K. Stiklėlio, telpa 14 gražių tē-nyškių dainelių. Puslapų 16 pre-kė 10c

Laikrodininko atminimai. Pasak Erikman-Satriang, sutaisė S. M. Pa-velkisa iš Napoleono I paskutiniojo kariavimų. Pust. 44. Prekė...15c

Moteris ir jos vieta žmonijoje. Parašė J. Laukis. Šita knygytė yra labai žingeidi perskaityti mo-terims ir vyrams, ant autorius: "Teisybė yra tokia prasta, kad mės tankiai nepamatome jos tik-dėl jos prastumo". Kalbėtojai daug gali atrasti sau medžiagos iš jos. Pust. 47. Kaina...15c

Moninkas arba Magikas. Pa-gal Panovą, parašė A. Aitvaras. Tel-pa visoki magiški paveikėliai ir kaip padaryti visokias štuksas. Pus-lapų 32 15c

Oras, Vanduo, šviesa ir šiluma. Lekcijos prof. Blochman'o, sutaisė Bernas. Su daug paveikėliu. Pust. 138. Prekė 40c

Pilėnų kunigaikštis. Tragedi-ja V - uose veikmėse, sutaisyta pagal Kraševskio apysaką "Kuni-gas". Parašė M. Šiaulėniškis. pust. 91. prekė 35c

Paslinkai Lietuvoje. Aprašy-meliai apie lietuvių žmonių pas-ninkus, yra ištraukos kelių rašytų straipsnių Lietuvos laikraščiuose, ir pagal tuos sutaisė K. Stikls. pust. 16. prekė..... 50c

Revolucijos Dainos. Surinktos iš visur ir atspausintos knygytė, 30 puslapų; telpa 24 dainos naujos ga-dynės, visiems iki šiol pagedauja-mos, dabar galima pas mus gau-ti 15c

Raistas — The Jungle. Parašė Upton Sinclair. Lietuviškon kal-bon versta iš angliškos. Išleido Jo-nas Naujokas. Apyška paimta iš lietuvių gyvenimo, pasiremiant tik-rais faktais iš Chicago skerdyklų; naudinga ir įdomi knyga, per-skaityti kiekvienam. Puslapų 355. Kaina \$1.80

Revolucijos žmonės, parašė A. Niemojewski, vertė K. Pulda. Tel-pa čia devynios gražios apysakalės iš gyvenimo lenkų, ypatingai iš at-sitikimų Varšavoje laikuose rusų ka-rui ir japonais ir įvykusios po jai palitvės rusų viešpatystėje. Kny-gelė įdomi kiekvienam. Pust. 76 20c

Rankų šašeliai ir Parinktieji šaš-eliai. Surinko A. Agaras. Praleidimui vakarais luosio laiko; šioje knygytėje telpa paveikėliai, kokius su rankų šašeliais galima parodyti ir tam tiknami apskaitymai. Pust. 32 12c

Ratelių apėjimai. "Ra linkemiausis žaizlas (zabova) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas. Puslapų 16, prekė 10c

Tikri ir netikri šventieji. Paveik-ėliai iš gyvenimo kankintinių ir kankintojų. Išleista Susiv. Lietuvių Laisvamanų. Pust. 61. prekė...15c

Sparnai, Drama III-juse ak-tuose. Parašė V. Šiaulėniškis; yra geras su naujomis įdėjomis perstatymas. Pust. 44. Kaina...30c

Tautiškos Politikos knygytė. Telpa čia Rusijos politikos viešpa-tavimas, persekijimas ypatos laisvės, draugų ir susirinkimų, laisvės zo-džio ir sąjėnės, ir kame išganymas? Pust. 47. Prekė 10c

Vaišė Jėzaus Kristaus pas Popie-žų Pijų IX. Parašė Victor Hugo, antra laida. Prekė 10c

Zodynas lietuviškai — angliškios kalbos. Sutaissė Antanas Lalis. Puslapų 382 iki šiol turėjome tik su apdarais po \$2.00, dabar kas nori pigiaus nusipirkti, tai popie-ros virsas. Kaina \$1.00

A. OLSZEWSKI,

3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Knygų Katalogas

43 Iš gevinimo lietuviškų Velių bei Vėlinų. Pasakos surinktos D-ro J. Basanavičiaus. Šioje knygytėje telpa keli š

606 Gamtos pajėgos ir kaip iš jų naudotis. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Svarbios mokslinės vertės knyga, su daugybe pavėslių vaizdų, mąstymų ir kitokių prietaisų ant išnuo doimo gamtos pajėgų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 276. \$0.50

516 Iš kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginiai augmenys? Pagal Lunkevičių sutaisė Šernas. Su pavėsliškais. Chicago, Ill. 1901, pusl. 73. \$0.20

526 Kada ir kokią būdą svetainės suatvėrė? Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudis. Aprašyta kokių būdų tveriai dangiški kūnai ir kaip mūsų žemė susitvėrė, taip kokių būdų atsirado ant jos gyvybė. Su pavėsliškais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140. \$0.30

527 Kada ir kokią būdą gali svetainės paelbaigti? Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudis. Knygėlėje aprašyta svetainės paelbaiga. Kas nori išsiaiškinti kada ir kokią būdą gali svetainės paelbaigti, tegul perskaito šią knygėlę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135. \$0.30

545 Nematomi prieštari ir draugai žmonių. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Aprašymas smulkiųjų bakterijų gimdančių visokias ligas pas žmonius, jų susekimas, vystymasis ir tt. Su pavėsliškais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 113. \$0.30

548 Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos Profesoriaus Blochmano. Lietuviškos kalbos vertė J. Šernas. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138. \$0.35

553 Paėjimas organiškojo svieto. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Knyga didesni mokslinės vertės. Ji aprašo tverimais viso sutvėrimo ir visų gamtos sutvėrimo daktų; parodo, pagal seniausius ir giliausius žemės sluoksnius, daug milijonų metų atgal gyvenusių ant žemės augmenis, vabalius, žvėris, paukščius ir tt. Su pavėsliškais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 137. \$0.35

566 Senų gadinųjų išnykę gyvi sutvėrimai. Pagal Hutchinsoną sutaisė Šernas. Su pavėsliškais. Aprašo seniausius gadinųjų vyvairius sutvėrimus gyvenusių ant žemės dar prieš atsiradimą žmogaus. Standien tu sutvėrimų kuno žemės kasmami gilius šulinius, kanalus, arba indams iš žemės anglis, randa giliai palaidotus žemės. Tuli sutvėrimų atrado čielus, nesugadintus kuno, užklotus keliolikos eklekšni storio žemės eile. Jie yra standien išstati įvairiosios muzėjuose, iš kurių žemės mokslas pažinti kaip sena yra mūsų žemė, kiek tai milijonų metų reikėjo pakol ant mirusio žvėrio kuno užaugo eilė žemės keliolikos steksnis storio. Mokslinčiai, pagal storių ir senųjų žemės sluog sulų, kuriuose tu sutvėrimų kuno randa, gali be apsirikimo spręsti, kaip sena yra mūsų žemė ir kaip seniai žmogus ant jos atsirado. Chicago, Ill. 1900, pusl. 370. \$1.00
Ta pati apdaryta \$1.25

559 Svieto pabaiga. Iš rusiško vertė Pr. Stulieis. Kas nori išsiaiškinti kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito šią knygėlę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. \$0.10

597 Žvėrys ir Žmogus. Sutaisė pagal Schmehlį Šernas. Mokslas apie subudavimą kuno visokių žvėrių, paukščių, sanarkojų, žarnapilvių ir žmogaus. Kiekvienas žvėris arba gyvis aprašytas pavieniai su visomis jų ypatybėmis ir kokią gyvenimą gimė įs tveria. Su pavėsliškais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 313. \$1.00
Apdaryta \$1.25

602 Ethnologia arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Dr. M. Haberlandtą parašė Šernas. Su pavėsliškais. Yra tai svarbiausia mokslinė knyga apie visus mūsų pasaulio žmonių vėles. Ji parodo visų vėlepatyčių, visų žemės kraštų ir net mažiausių salelių žmonių ir jų pavėsliškų. Aprašo jų klimes, parvų, tikėjimą, papročius, užsiėmimą ir abelinal viską. Kas nori pilnai pažinti žmonių istoriją, tegul perskaito šią knygą. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667. \$2.00
Apdaryta \$2.50

641 Geografija arba žemės aprašymas. Pagal Geikie, Nalkovskį ir kitus sutaisė Šernas. Su pavėsliškais. Aiskiai ir suprantamai aprašo mūsų žemę, jos pavidaig, didumą ir platumą; jos kalnus, jų vardus, augstį, vulkanus, metančius iš savęs ugnį; iš kokių slėginių susideda žemė, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gėrybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotai, gyliai; kokie kuriose vandenys: surga, pėskai, karčiai; kokie juose gyvena gyvuliai ir tt. Žemės aprašyta dailimis: išskaitytos visos vėlepatystės, karalystės, kunigalkystės, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemėje yra gyvenatojų; kokie jų tikėjimai, kalbos, papročiai, užsiėmimai, pramonės, išdarbai ir tiesos; kokie miestai, su kiek gyvenatojų, fabrikų, pramonų; kur kokie orai: šalčiai ar karščiai, lytus ar giedros; kur koka ilgia dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis, kur saulė per keletą nedėlių nenusileidžia arau neuteka ir tt. Knyga didelė 6x9 colių, ant geros, standios popieros apaudinta. Chicago, Ill. 1899, pusl. 469. \$2.00
Ta pati apdaryta audiniu, kietuose apdarytose, atkintomis litaromis atspausdinti paraštai ant augaros ir šono. \$2.50

655 Istorija abelina. Dailis pirmas. Nuo seniausiųjų laikų Chinijos — 2800 m. pr. Kr., iki galutiniam išsiaiškinimui imperijos Aleksandro Makadono — 330 m. pr. Kr. Surašė Dr. A. Bacevičius. Su pavėsliškais, parodančiais tu laikų piramidus, sienas pylų, tvirtynų; tipus kunų ir kareivių. Hieroglifus Aikardo rasto ir tt. Chicago, Ill. 1904, pusl. 498. \$1.00

1135 Myglėna arba mokslas apie užlaikymą sveikatos. Pagal Bernes, Dr. Noll ir kitus, sutaisė Šernas. Yra tai nauja daktariška knyga. Kas ją su atyda perskaitys, patalys apsaugoti nuo visokių ligų, užlaikyti čielėje savo sveikatą, paliginti savo amžių ir užauginti sveikus ir tvirtus savo vaikus. Chicago, Ill. 1897, pusl. 132. \$0.30

1176 Pamatas Visokiai Reformai. Vagovos sveikatai, turtui ir laisvei. Populiariškas raštas apie klausimą valgybos. Parašė Otto Cardus. Su raštininko leidimu vertė J. Laukis. Knygute nurodo kād mēsa ir kāk kurie kiti telp pavadinai dliginanti valgiai, yra netinkamais žmonėms maistas. Chicago, Ill. 1907, pusl. 113. \$0.30

1210 Aritmetika. Sutaisė S. Škadeuskas. Lengvas būdas išmokyti skaičiuoti (rokuoti). Knyga padalyta į penkis skyrius. Skyrius I — apie skaičius. Skyrius II — trupiniai. Skyrius III — Dešimtiniai trupiniai. Skyrius IV — Prilyginimai ir proporcijos. Skyrius V — Proporcijų priedavimas. Chicago, Ill. 1897, pusl. 104. \$0.25

1300 Rankvedis angliskos kalbos. Pagal Ollendorffą, Harvey, Maxwell ir kitus surašė J. Laukis. Yra tai praktiškausia knyga išmokinti angliskos kalbos pačiam per save be pagelbos mokytojo. Chicago, Ill. 1906, pusl. 307. \$1.25
Apdaryta \$1.50

1326 Žodynas lietuviškai — angliskos kalbos. Dailis I. Sutaisė A. Lalis. Čia rasit visus lietuviškus žodžius išgudytus angliskai. Koznas žodis paženklinas kursyvos litaromis prie kokių gramatikos skyrius jis priguli. Knygos formata 6x9 colių. Kieti, mēly, suvili spūde spūde oupinu or ant nugaros. Chicago, Ill. 1902, pusl. 352. \$2.00

1327 Žodynas lietuviškai — angliskos kalbos. Dailis II. Sutaisė A. Lalis. Čia rasit visus angliskus žodžius išgudytus lietuviškai. Prie kiekvieno angliskio žodžio kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliskai tarti, taip kiekvienas žodis paženklinas kursyvos litaromis prie kokių gramatikos skyrius jis priguli. Knygos formata 6x9 colių. Gražiai drūtais apdarais, nugarai kampai drutos, gražios morokos akuros, šonai audimo, ant nugaros parašas aukso litaroms, lapų kraštai marmuruoti. \$4.00
Ta pati knyga popierose apdaryta \$3.00

1328 Žodynas lietuviškai — angliskos ir angliskai — lietuviškos kalbų. (Abi dalyai — I ir II, t. y. No. 1326 ir No. 1327) — vienoje knygoje. Yra tai reikalingiausia knyga norintiems gerai pažinti angliską kalbą. Formata ir apdarai tokie pat kaip No. 1327. \$6.00

1515 Orakulas. Naujas pilnas Orakulas arba knyga burtų, monų ir visokių paslapčių ir praktiška C. C. St. Germaine Deinažinė, su pavėsliškais. Surinko ir išgudė iš svetimų kalbų J. Laukis. Yra tai didžiausia ir deliažiausia monų knyga, burtų ir deliažiausias mokslo. Formata 6x9 colių, ant viršaus apdaryta kietuose pavėsliškais burtininko raišo. Chicago, Ill. 1904, pusl. 412. \$3.00
Druotose apdarose \$3.50

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Farmos! Farmos!

Daugumas mūsų žmonių, įeškančių geros žemės apsigyvenimui, privertė nuo rupintis su įeškančių atsakancios vietos uždeėjimui lietuviškos kolonijos. Taigi, norėdami kuogeriausiai papatarnauti savo tautiečiams, visą šitą mėnesį atidėjome apvažinėjimui visų kraštų Amerikos, kur tiktai yra atsakantis oras, gera žemė ir prieinamos kainos nuopirkimui žemės. Iki šiam laikui apvažiojome jau daug vietų, iš kurių vienos buvo labai geros, kitos pusėtinios, o dar kitos netinkancios. Už poros savaičių pabaigsim savo kelionę, ir atradę didelį plotą geros žemės, užpursim ją su mieriu uždėti lietuvišką koloniją. Taigi, visi tie, kurie rasė mums laiškus klausdami apie farmas, su noru apsigyventi geroj vietoj ant farmos, malonės palaukti, kol mēs galėsimė mūsų visuomenę išduoti atskaiti iš mūsų patėnėjimų apie įvairius laukus Amerikoje, ir teipogi paduoti išlygas pirkimo laukų. Iki tam laikui nenorime nė vienam patarti, kur reikia apsigyventi, nes, idant tokį darbą atlikti teisingai, reikia žinoti gerai visus kraštus Amerikos, ir padaryti palyginimą. Už poros savaičių mūsų darbas tyrinėjimo bus užbaigtas, ir tuomet pradėsime rūpintis pardavinėjimu laukų ir uždeėjimu lietuviškos kolonijos Amerikoje.

Be apgarsinimo "Lietuvoje", pilną aprašymą turėsime surašę knygutėse ir kas norės gauti pilnas žinias, apie farmas ir laukus, tegul atsiauks pas mus.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago.

Stereoskopai arba Teleskopai.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietaisas arba žiūronas su padidinančiais stiklais, per kuriuos kad atural ant abrožėlių, abrožėlis paviršiaus, natūralią pavelkai, kuriame matai eilias grupas žmonių, triobų, visą miestą, plačius laukus, miškus, daržus ir telp toliau, telp kaip kad patį toje vietoje butumėt ir viską savo akimi matytumėt. Teleskopas pavelcia į natūralią šaibę, padidina į atskiro žmogų nuo žmogaus ir išrodo jau atpavelkalu, bet tikru atstiklimu.

Mēs turime dabar ant pardavimo gražiausius stereoskopiskus pavelkalus, kaip matote žemiau surašytus.

SERIJA I.

Susideda iš 12 Stereoskopiskų pavelkalų pundeļje. Prekė 50c. už pundeļį.

Štai ką juose gali pamatyti:

- 1 Stebėtinai grovial Yellow-Stone Parko.
- 2 Kvietinė paroda, pilsėt Saratogo, N. Y.
- 3 Bowerly gatvė New Yorko.
- 4 Didysis vandens puolimas, Yellow-stone Parke.
- 5 Tipiška (abako) farma, Kuboje.
- 6 Sudu butas mieste Honolulu, ant salos Hawaii.
- 7 Žuvų rinkas, mieste Manilės, ant Filipinų salų.
- 8 Sen Jose gatvė, mieste San Juan, Porto Rico.
- 9 Puikliausia pils mieste Rheinstelne, Prusuose.
- 10 Puikliausias Žurandėlis Salone de Jeneta, mieste Vienoje.
- 11 Švento Mykolo palocius, Peterburge, Rosijoje.
- 12 Švento Petro bažnyčia ir pilacius Ryme.

SERIJA II.

Susideda iš 25 Stereoskopiskų pavelkalų bakseļje. Prekė 75c. už bakseļį.

Štai ką juose gali pamatyti:

- 1 Gražiausias vandens puolimas, Havana Glen, N. Y.
- 2 Orandžių sodas, Floridoje.
- 3 Didžiausias pašto būdikas, New Yorko.
- 4 Stebėtinias vandens puolimas, Niagara Falls, New Yorko.
- 5 Puikliausia svetainė United States Hotelyje, mieste Saratogo, N. Y.
- 6 Kupčiska gatvė, Obispo, mieste Havanos, Kuboje.
- 7 Uklininko namai, Kuboje.
- 8 Plukdykmas galvijų mieste Manilės, ant Filipinų salų.
- 9 Geležinkelis ant salos Hawaii.
- 10 Gatvė miesto Manilės, ant salos Filipinų.
- 11 Kapelija "Sousa" ant Paryžiaus parodos, Francuzijoje.
- 12 Palmų daržas mieste Frankfort, Prusuose.
- 13 Merginos parduoda kvietkas mieste Kopenhagen, Danijoje.
- 14 Puikliausias kvietkų darželis, mieste Monte Carlo.
- 15 Rustoenvai vandens puolimas, Norvegijoje.
- 16 Opera avenue gatvė, Paryžiaje, Francuzijoje.
- 17 Moterų duetis su kardais.
- 18 Moterų prie arbatos.
- 19 Motina kudių prausia.
- 20 Kal: labai dielė tie maistukai.
- 21 Vakaro diskantės.
- 22 Keturi kitoki pavelkai.

SERIJA III.

Susideda iš 20 Stereoskopiskų pavelkalų bakseļje. Prekė \$1.00 už bakseļį su 22 pavelkalais.

Štai ką juose gali pamatyti:

- 1 Kristaus ušgimimas Betlejeus Stalėle.
- 2 Trys Karaliai atliko gimusį Kristų ir dovanas jam kioja.
- 3 Kristus, dar kudių budamas, mokina daktarus Jerusolims bažnyčioje.
- 4 Kristus ant svodbos, Kalnoje Galilejaus. Permaino vandenį į vyną.
- 5 Kristus ant kalno kalba priešais kaimo Golgotos.
- 6 Judotius savo pabuclavimu išduoda Kristų žydams.
- 7 Simonas pagalbei Kristui kryžių nešti.
- 8 Šventa Veronika apaluosto veldą Kristui.
- 9 Jisus ramina moteris, kad jo neveikia.
- 10 Jėzus prie kalno Golgotos, nukryžiuojamoj vietoj.
- 11 Žalneriai ir Sv. Petras prie kalno Golgotos.
- 12 Kristus pveda savo motiną Joni.
- 13 Skaito Kristui myrio dekretą ant kalno Golgotos.
- 14 Žydai ruošiasi kaiti Kristų prie kryžiaus.
- 15 Kristus kung ima nuo kryžiaus.
- 16 Kristus keliasi iš grabo.
- 17 Kristus žengia į dangų.
- 18 Regykia šįdieninio Betlejeaus.
- 19 Kalp žiūdin išrodo Stalėlė, kuriuoje Kristus gimė.
- 20 Bažnyčia apreiškimo Sv. P. Marijos.
- 21 Bažnyčia budavota ant grabo Sv. P. Marijos.
- 22 Kalp žiūdin išrodo Kristaus grabą.
- 23 Kalp žiūdin išrodo Kalvariją, kur Kristus mirė.
- 24 Ulytėlis po vardu Jėzus "Štai žmogus".

SERIJA IV.

Susideda iš 100 Stereoskopiskų pavelkalų bakseļje. Prekė \$2.00 už bakseļį.

Šitoje serijoje yra įvykius tiek pavetkilių kaip pirmutinės serijos. Ir Štai ką juose gali pamatyti:

- 101 Benartinas audra ant ešero Erie.
- 102 New Yorko Tavorų krovimas į didelį oceaninį laivą.
- 103 New Yorko Pilies daržas (Castle Garden).
- 104 Boston. Bėdras viešam darže.
- 105 Atlantic City New Jersey. Pamaris.
- 106 Niagara. Palkavinis vandenskritys nuo ešerės salos. (Horse Shoe Falls from Goat Island).
- 107 Chicago. Auditorium viešbutis ir Michigan Avenue.
- 108 Kasados ir pokylinė svetainė. L. P. Parodos 1904m.
- 109 Moki indijonas namieje.
- 110 Moki indijonų gyvenimas.
- 111 Sioux indijonų yadas, He-No-Fruid.
- 112 Vartininkai (The Scintels) 3,043 pėdų augšio. Yosemite, Cal.
- 113 Motina girių, 63 pėdas apėmio. Yosemite Klony, Cal.
- 114 Magdeleonos Kolegija, Oxford, Anglijo.
- 115 Airija. Killarney, pils Ross.
- 116 Jėlimas Muckros Kilostrų, Al-Jo.
- 117 Šiaurinis miestas, Gibraltar.
- 118 Berlynas. Boudier lovis ir Katedra.
- 119 Vokiečių. Griuvėsiai viduramžinės pilsės.
- 120 Vokietija. Laivas apleidžiantis Koblenca, ant Rheino upės.
- 121 Švedija. Stockholmas nuo vandens pusės.
- 122 Stockholmas. Karališkas palocius.
- 123 Švedija. Ant kello į Odde.
- 124 Švedija. Lejono pils, Goteborge.
- 125 Šveicarija. Mount Blanc šturin nuo Chamonix.
- 126 Thun, Šveicarijoje.
- 127 Žilvinis kiemas, Alhambra, Granada, Ispanijoje.
- 128 Katedra Notre Dame, faskada, Paryžiaus, Francuzijoje.
- 129 Tuilierų daržas, Paryžiaje, Francuzijoje.
- 130 Palociai tautų ant upės Seina's, Paryžiaus Paroda, 1900m.
- 131 Venus de Milo Louvre, Paryžiaje, Francuzijoje.
- 132 des Champs Elysees, Paryžiaje, Francuzijoje.
- 133 Didžiosios operos palocius, Paryžiaje, Francuzijoje.
- 134 Tvirtinė Sv. Jono ir Katedra, Marselise, Francuzijoje.
- 135 Laivų užplauka ir dšeras, Villefranche, Francuzijoje.
- 136 Carnico kelias ir ešerėlis Villefranche, Francuzijoje.
- 137 Pajurinis kraštas "Casino, Monte Carlo.
- 138 Vatikano daržas, ir Sv. Petro katedra, Ryme, Italijoje.
- 139 Rymas šturin nuo bokšto Sv. Petro katedros.
- 140 Didžioji galerija Colona palociuje, Ryme, Italijoje.
- 141 Skilantais Settino Severo, Ryme, Italijoje.
- 142 Kolosėjimas, Rymas, Italijoje.
- 143 Nesenai atkastas palocius, Pompejo, Italijoje.
- 144 Senatas ir Kanalas, Milano, Italijoje.
- 145 Kelias Sv. Juzapo, Venecijoje, Italijoje.
- 146 Šerimas karvelių ant piecias San Marco, Venecijoje.
- 147 Kelias Sv. Andriejaus, Venecijoje, Italijoje.
- 148 Mahometonų bažnyčia Omare.
- 149 Oceaninis pakraštis, parodantis klio uolainą, Algiera.
- 150 Gėrymo fontanas ir gatvė Senamo Kairo, Egipte.
- 151 Besimeldžiant derviai kieme mahometonų bažnyčios Gamoa El Ala.
- 152 Mahometonų bažnyčia Sultan Hasan, šturin nuo Cladello sienų, Kairo, Egipte.
- 153 Pyramidos ir Arabų vilija, šturin nuo Ghiseh Kello, Kairo, Egipte.
- 154 Arabija. Daržas išdėjuosime upės laika.
- 155 Jėlimas į palocių, Singapore, Indijoje.
- 156 Turgaus diena Singapore, Indijoje.
- 157 Tautiškas greitasis traukis, Singapore, Indijoje.
- 158 Policijos stacija Hong Konge, Chinijoje.
- 159 Žibinėlis Hong Konge, Chinijoje.
- 160 Chiniečių vienbuoriniai laivai į plaukoj Hong Konge, Chinijoje.
- 161 Gražusis kelias Shanghai, Chinijoje.
- 162 Zvilgia ant viešos turgavietės, Shanghai, Chinijoje.
- 163 Tautiškas priešpėčių namas ant salos Javo.
- 164 Tokyo, Japonijoje. Iriso gražybės laukai.
- 165 Yokohama, Japonijoje. Pradas egiptiškų lotus kvietkų pilname žydėjime.
- 166 Juntyt žinyčia Honmoku, Yokohama, Japonijoje.
- 167 Yokohama, Japonijoje. Šiaudus dirbantys lytines kūrpes.
- 168 Yokohama, Japonijoje. Kriauklinių žuvų pardavinėjimo stotis.
- 169 Paroda ugnagėnių atletų, Yokohama, Japonijoje.
- 170 Yokohama, Japonijoje. Kvietkų daržas.
- 171 Yokohama, Japonijoje. Altorius, besamas jaunų gėrbėjų Matsuri procesijoje.
- 172 Japoniški valikai, besanti pokylin Matsuri altorij, Yokohamoje.
- 173 Matsuri pokylis, muzikos pastolas ir šokėjai, Yokohama, Japonijoje.
- 174 Yokohama, Japonijoje. Daravijų pardavinėjimo, rodantis turtą.
- 175 Japoniški kudių ledinės smetonos šėdros, Yokohama.
- 176 Japoniškas, švejis prieplaukoj, Yokohama.
- 177 Japoniečių budas eiti pailin.
- 178 Trepai į Kigomizų žinyčią, Kyoto, Japonijoje.
- 179 Kyoto, Japonijoje. Kigomizų žinyčia.
- 180 Aukšinis paviljonas ant ešero Kinakui, artį Kyoto, Japonijoje.
- 181 Senoviška žinyčia Fujiyama, Mt. Fuji, Japonijoje.

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje
Ir Didžiausias Ofisas
Szifkorczių ir Pinigų Siuntimo
3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.
A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.
Šioje bankoje kiekvienas lietuvis gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvą išmokėsčių. Teipgi kiekvienas lietuvis gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.
Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po \$3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.
Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikoniai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nučina.

Šifkortės.
Šitoje bankoje talpinasi agentūros visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkortių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į kraują; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.
Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalaus, čia viską gausi.
Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.
Jei reikalauji jų nuopirkimui pinigų — teip pat čia gausi.
Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už \$3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.
Nori važiuoti į kraują ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.
Nori pasiųsti pinigų į kraują, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nučis.
Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaip tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutautuoti (uždeyti), prisiusk šiton bankon pašto money orderio, o gausi nuo mūsų bankinę knygėlę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

182 Teatro gatvė, ilgio vieng milia, Osaka, Japonijoje.
183 Iara, Japonijoje. Tukstantis žibinėlis prie Ka-suga-No-Myia žinyčia.
184 Nikko, Japonijoje. Senovės akmeninis šuo, sergantis Nikko žinyčią nuo Piktiojo.
185 Hawaiiški mokyklos kudiškai.
186 Palmų daržas ant kranto Monolos upės, Honolulu, Hawai.
187 Daktilinių palmų kelias, Honolulu, Hawai.
188 Hawaiiška moteris, gaudanti Pee-heai, mašukę kriauklinę žuvalčių.
189 Chiniečiai renkant ryžius, Hawai.
190 Gyvenimas Pretorijoje, Pietinėje Afrikoje.
191 Plauka ir plaukintai laivų taisyso dirbų Valparaiso, Chile.
192 Jamalcos Brookline gatvė, Port Antonio.
193 San Francisco gatvė, Mexico City.
194 Didysis pilacius, Mexico City.

195 "Jojimas šėnimis".
196 Mano apgėnėjimas.
197 Kalėdų rytas.
198 "Tėve mūsų, kuris esi danguose".
199 Pagalvėlių knrė.
200 Šerimas kačiukų.
Teleskopas ir 100 virš paminėtų pavelkalėlių kaituoja \$3.00
100 ty pačių pavelkalėlių bakseļje be teleskopo \$2.00
25 pavelkalėlių 18 Jėzus gyvenimo \$1.00
Pats vienas teleskopas be pavelkalėlių kaituoja \$1.00.

SERIJA VI.
12 telp ant maišyto gatunko pavelkalėlių pundeļje. Prekė 75c. už pundeļį.
Šitoje serijoje gražiausi pavelkalėliai. Labai aiskūs, yra dirbti gabiausių artistų, brangaus darbo. Į juos šturin matal viską teip aiskiai kaip kad prieš akis nebūtų jokio pavelkalėlio, bet tikrai gyva regykla.
Atminkite, kad virš parodytos prekės yra tik už pavelkalėlius, be Teleskopo. Pats Teleskopas kaituoja \$1. Vieno Teleskopo užtenka ant visų ir visokių pavelkalėlių turėti, tai vienas Teleskopas užtenka jiems visiems.
Vienas teleskopas užtenka visokiams pavelksim. Kada turi teleskopą, tai gali pati pavelksius kokius tik nori ir visai tikrį ir ta patį teleskopą.
Siųsdami pinigus ant teleskopo ar ant kitokių reikalių visada adresuokite: **A. OLSZEWSKI, Chicago, Ill.**

100